

TEACHINGS

&

PRACTICES

After 1st Century

Randolph Dunn

Gabatarwa

Yawancin koyarwa, ayyuka da fassarorin da ba na Littafi Mai-Tsarki ba sun samo asali ne daga ayyuka na addinan sufaye da tatsuniyoyi kuma an gabatar da su a shekara ta 100 AD Wannan binciken ya gano wasu daga cikin waɗannan koyarwa da fassarorin farko. Wataƙila kun lura da bambancin wasu daga cikinsu a aikace a yau.

NOTE:

1. Idan Kiristoci ba sa ƙwazo a cikin nazarinsu na Littafi Mai Tsarki amma suna dogara ga masu wa'azinsu don su yi musu fassararsu, za su iya gaskata abubuwan da suka yi daidai amma wani ɓangare na gaskiya ne kawai.
2. A cikin ƙarni ɗaya kuskure na iya shiga cikin ayyuka da imani
3. Yin ƙaulin ra'ayin 'uban coci' game da gaskiyar Littafi Mai Tsarki don tabbatar da imanin mutum ba ɗaya yake da faɗin Littafi Mai Tsarki ba.
4. Babu wanda yake da cikakkiyar fahimtar saƙon Allah ko da yake suna shirye su mutu don imaninsu.
5. Dole ne kowane Kirista ya yi nazarin Littafi Mai Tsarki, ya ƙalubalanci imaninsa ko fahimtarsa kuma ya kasance a shirye ya je inda saƙon Allah ya kai su.
6. Yawancin imani na yau, ra'ayoyi ko koyaswar sun samo asali ne a cikin wasu koyarwa na "uban coci." Yawancin waɗanda ba su zubar da duk aƙidar Maguzawa ko Gnostic ba. A gaskiya ma, wasu sun yi nazari dalla-dalla kan rubuce-rubucen "uban coci" na farko misali, Ignatius na Antakiya, Polycarp na Smyrna da Augustine (wataƙila fiye da rubuce-rubucen manzanni) wajen kafa imaninsu.

Abubuwan da ke ciki

1. Karni na Farko
2. Uban coci
3. Gnosticism
4. Matsayin Ikilisiya
5. Tsakanin Zamani

Babi na 1

Karni na Farko

Allah ya halicci mutum cikin kamanninsa, wataƙila yana nufin dabi'arsa; wanda shine ƙauna, gaskiya, alheri, jinkai, salama, tawali'u, tawali'u, adalci, mai tsarki da gafara. Bayan mutumin da ya halicce shi ya zauna a Adnin, aljanna ta halicce shi, kuma tsakanin sauran halittun Allah da babu zunubi, dangantaka mai kyau da Allah. Dukanmu mun san zunubinsu na rashin biyayya da sakamakonsa. An kore su daga aljanna aka raba su da Allah. (Farawa 1-3)

Mutum zai zauna a cikin wannan rabuwar har sai mai fansa ya ba da damar a gafarta masa kuma a sulhunta shi da Allah. Allah bai yashe ko yashe mutum ba domin mun gani a cikin Farawa 4 (bayan an kori Adamu da Hauwa'u daga Adnin) cewa Kayinu da Able duka sun ba da hadayu (haraji, kyautai, kyautai) ga Allah. Haɗin Habila yana karɓa ga Allah yayin da na Kayinu bai kasance ba. Allah ma ya yi magana da wanda ya ba da hadayar da ba a yarda da ita ba.

Yayin da shekaru suka shude zunubi ya kara yaduwa “Ubangiji kuwa ya ga muguntar mutum ta yi yawa a duniya, kowane tunanin tunanin zuciyarsa kuma mugunta ne kullayaumin. Ubangiji ya tuba (ya yi nadama –ESV, Ubangiji ya yi nadama-RSV, baƙin ciki-NIV) da ya yi mutum a duniya, ya bata masa rai a zuciyarsa.” (Farawa 6: 5-6)

Duk da haka, “Nuhu mutum ne mai-adalci, marar aibi a zamaninsa: Nuhu kuwa ya yi tafiya tare da Allah.” (Farawa 6:9-10 RSV) ’yan shekaru bayan mutuwar Nuhu, an haifi Ibrahim. Marubucin Ibraniyawa ya ce “Ta wurin bangaskiya Ibrahim ya yi biyayya sa’ad da aka kira shi ya fita zuwa wurin da za shi gādo, ya fita, bai kuwa san inda za shi ba: . . (Ibraniyawa 11:8-10)

Sa’ad da yake kasar Kan’ana, ‘ya’yansa za su karfi gādo, “Mala’ikan Ubangiji ya sake kira ga Ibrahim daga sama, ya ce, “Na rantse da kaina, ni Ubangiji na fada, cewa da yake ka yi haka, ba ka hana danka, makadaicin danka ba, lalle zan sa maka albarka, in sa zuriyarka ta yi yawa kamar taurari a sararin sama, da kuma kamar yashi a bakin teku. Zuriyarka za su mallaki biranen abokan gābansu: ta wurin zuriyarka [zuriyar dāya ce] za a albarkaci dukan al’ummai a duniya: gama ka yi biyayya da ni.” (Farawa 22:15-18) Manzo Bulus da yake magana a baya ga wannan alkawarin ya ce: “Ka duba Ibrahim: Ya gaskanta da Allah, an lasafta shi adalci ne gareshi. To, ku sani cewa wadanda suka yi imāni, diyan Ibrāhīm ne. Nassi ya annabta cewa Allah zai baratar da al’ummai ta wurin bangaskiya [cikin bishara], ya kuma yi shelar bishara a gaba ga Ibrahim: 'Dukan al’ummai za su sami albarka ta wurinka [ta bishara].' To, wadanda suka yi imani [aiki bisa ga imani] an albarkace su tare da Ibrahim, mai imani.” (Galatiyawa 3:6-9)

“Lokaci yana zuwa, in ji Ubangiji, lokacin da zan yi sabon alkawari da jama'ar Isra'ila da na Yahuza, ba zai zama kamar alkawarin da na yi da kakanninsu ba, sa'ad da na kama su da hannuna in fitar da su daga Masar. Zan zama Allahnsu, su kuma za su zama mutanena.' ... ‘Gama zan gafarta musu muguntarsu, ba kuwa zan kara tunawa da zunubansu ba” (Iirmiya 31:31-34). Gafara - menene babban bambanci tsakanin alkawuran biyu.

Za mu iya ganin an kafa harsashin cikas annabcin Iirmiya a cikin martanin Bitrus ga tambayar da Yesu ya yi wa na kusa da shi, wato manzanninsa. Wanene ku ce ni?

Ikilisiyar Kristi

Bitrus ya amsa, "Kai ne Almasihu, Dan Allah Rayayye." ... Yesu ya ce “akan wannan dutsen [cewa Yesu Dan Allah Rayayye ne] zan gina ikilisiyata” [ka tara wa kaina ikilisiya, jiki ko kungiyar mabiya masu biyayya, masu aminci da aminci]. (Matta 16:16-18)

Bayan cin amanarsa ko kuma a lokacin Idin Ketarewa na karshe ko kuma bayansa, Yesu, a matsayin mai alkawari, ya saka manzanninsa cikin mulkinsa. “Ku ne wadanda kuka tsaya tare da ni a cikin gwaji na, kuma ina ba ku mulki [diatitheemi: NT: Strong's #1303] ku sanya dabam, ku watsar, shirya, shirya, kora, korar wani al'amuran mutum, ko kuwa wani abin da yake na mutum, kamar yadda Ubana ya ba da mutum a bisa ni, ku sha mulki, ku sha, ku sha, ku sha mulki, ku sha, ku sha, ku sha, ku sha mulki, ku sha. kabilan Isra'ila goma sha biyu.” (Luka 22:28-30)

A dan gajeren lokaci, fiye da kwanaki 50, daga baya Bitrus da sauran manzanni suka ce: "Don haka bari dukan Isra'ila su tabbata da wannan: Allah ya mai da wannan Yesu, wanda kuka gicciye, Ubangiji da Kristi [Almasihu]." Da mutanen suka ji haka, sai suka yi bakin ciki sosai, suka ce wa

Bitrus da sauran manzanni, “Yan’uwa, me za mu yi?” Bitrus ya amsa, "Ku tuba¹kuma a yi masa baftisma [kalmar Hellenanci baptizo (baftisma), maimakon rantizo (yayyafawa), cheo (zubawa) ko pros-chusion (affusion), ana amfani da ita. Saboda haka, “baftisma” na nufin nutsewa], kowane dayanku, cikin sunan²na Yesu Kiristi [ta wurin ikon] domin gafarar zunubanku [kamar yadda Irmiya ya annabta]. Kuma za ku sami kyautar Ruhu Mai Tsarki. Alkawarin naku ne da 'ya'yanku [Yahudawa] da kuma dukan wadanda suke nesa [Al'ummai], ga dukan wadanda Ubangiji Allahmu zai kira [ta bisharar Kristi]." Da wasu kalmomi da yawa ya gargade su, ya roke su, “Ku ceci kanku daga wannan lalatacciyar zamani.” Wadanda suka karbi sakonsa an yi musu baftisma (CJB da aka yi baftisma), kuma an kara kusan dubu uku a wannan rana: 4.

Saboda haka, wadannan kusan dubu uku da suka “karbi sakon kuma aka yi musu baftisma” an kara wa wadanda Yesu ya ba da mulki a kansu – wadanda suka tsaya masa a lokacin gwaji. Don haka, muna ganin sarauta mai girma, coci. [Ka duba Ayyukan Manzanni 2:27-30]

Ayyukan wa'azi na manzanni, haɗe da Bulus na Tarsus, ya yada Kiristanci zuwa birane a dukan duniya na Hellenistic [Girkanci], kamar su Iskandariya da Antakiya, da kuma Roma da ma bayan daular Roma. Kiristoci sun ci gaba da girmama Nassosin Ibrananci, ta yin amfani da fassarar Septuagint da ake amfani da ita a tsakanin masu jin yaren Helenanci, ko kuma Targums, tare da wasu nasu rubuce-rubucen da aka yi amfani da su a cikin yaren Aramaic.

Daukaka da nasara ta Kiristanci da saurin yaduwar ta sun haifar da tsoro da hassada a tsakanin shugabannin Yahudawa. Sai suka fara bibiyar Kiristoci, don su ta da Yahudawa masu sauki a kansu kuma suna zargin su ga hukumomin Romawa wanda hakan ya haifar da hakan.zalunci.

Yahudawa suka kama Kiristoci, suka jefa su cikin kurkuku, suka kashe su. Wanda ya fara shan wahala a hannun Yahudawa a Urushalima shi ne Istifanus. Shi ne na farko a cikin dukan wadanda aka azabtar don wa'azi game da Mai-ceto. Yahudawa suka jefar da shi a bayan birnin, suka fara jajjefe shi har ya mutu. Ya yi addu'a yana cewa, "Ubangiji Yesu, ka karbi ruhuna."³Sa'an nan kuma da kalmomin, "Ubangiji, kada ka riƙe wannan zunubi a kansu," ya mutu.

Ta wurin kashe Istifanus da wasu masu aminci da yawa, Yahudawa ba su iya raunana bangaskiya ga Kristi ba. Akasin haka, ta wurin yin haka, sun sa ta yadu a cikin mazaunan Urushalima. Saboda tsanantawa, Kiristoci suka watse zuwa Yahudiya, Samariya, da wasu ƙasashe; Kuma duk inda suka je, suna wa'azi game da Ubangiji Mai Ceton da koyarwarsa. Babu wani iko a duniya da zai hana Kiristanci yaduwar nasara, domin bangaskiya ga Kristi ita ce bangaskiya ta gaskiya. Koyarwar Kristi koyarwa ce ta Allah. Rayuwa bisa ga bangaskiya da koyarwar Kristi rayuwa ce mai tsarki ta gaske, Mulkin Allah. Uba na sama ya ƙarfafa masu aminci, Mai Ceto yana tare da su, kuma Ruhu Mai Tsarki ya ƙarfafa su, Mai Taimako. Duba Ayyukan Manzanni 6; 7; 8:1-2, 4. orthodoxphotos.com/readings/LG/persecution.shtml

¹Nko ji kawai; ba shi da rashin tabbas na yanayi da jin dadi. Ba saukan sauyi ba ne a yanayin ruhi. Canje-canje ne na hankali na hankali; yana dauke da motsin wasiyya; a taqaiƙe dai juyin juya hali ne a cikin asalin halittar mutum” (The Pulpit Commentary, juzu'i na 18, shafi na 66 wanda aka nakalto a cikin NASARA #515 Al Maxey, Janairu 3, 2012.)

²Koma zuwa binciken thebiblewayonline.com cikin sunan Yesu

³Koma zuwa thebiblewayonline.com nazarin Jiki, Rai, da Ruhu - Ina Suke Zuwa Lokacin da Ka Mutu?

“An tsananta tsananta wa ikilisiyar da ke Urushalima, Shawulu ya fara lalata ikilisiya, yana tafiya gida gida, ya jawo maza da mata, ya sa su a kurkuku.” (Ayyukan Manzanni 8:3)

“A daidai wannan lokaci ne sarki Hirudus ya kama waɗansu na cikin ikilisiya da nufin ya tsananta musu, ya sa aka kashe Yakubu ɗan’uwan Yahaya da takobi, da ya ga haka ya gamshi Yahudawa, ya kama Bitrus ma, wannan ya faru ne a lokacin idin abinci marar yisti, bayan ya kama shi, sai ya sa shi a kurkuku, ya ba da shi ga sojoji huɗu. bayan Idin Ketarewa.” (Ayyukan Manzanni 12:1-4)

A Listira wasu Yahudawa sun zo daga Antakiya da Ikoniya kuma suka rinjayi taron. Suka jejjefi Bulus suka ja shi bayan gari, suna tsammani ya mutu. (Ayyukan Manzanni 14:19)

A Filibi “Sa’ad da masu baiwar nan suka gane begensu na neman kuɗi ya kare, sai suka kama Bulus da Sila, suka jawo su cikin kasuwa, su fuskanci hukuma, suka kai su gaban mahukunta, suka ce, “Wadannan mutane Yahudawa ne, suna jefa birninmu cikin hargitsi, suna faɗar al’adun Romawa mu karbe ko kuma mu yi aiki da su, Bulus ya yi wa Sila hari, suka kai wa Sila hari. Bayan an yi musu bulala mai tsanani, aka jefar da su a kurkuku, kuma da aka ba wa mai tsaron gidan umarni ya tsare su a hankali, ya sa su cikin ɗaki, ya ɗaure kafafu a hannun jari. (Ayyukan Manzanni 16:19-24)

A Tasalonika “waɗansu Yahudawa kuwa suka rinjaye su, suka bi Bulus da Sila, da kuma babban Helenawa masu tsoron Allah, ba yaƙ manyan mata ba, amma Yahudawa suka yi kishi, suka tattaro miyagu daga kasuwa, suka tara jama’a, suka tada hargitsi a cikin birni. wasu ’yan’uwa a gaban ma’aikatan birnin, suna ihu: ‘Wadannan mutanen da suka jawo matsaloli a dukan duniya sun zo nan, kuma Jason ya marabce su a gidansa. Da suka ji haka, sai taron jama'a da masu mulkin birni suka hargitse, suka ɗaure Yason da sauran, suka sake su. (Ayyukan Manzanni 17:4-9)

“Sai babban tashin hankali ya taso a Afisa game da hanyar, wani maƙerin azurfa mai suna Dimitiriyas, wanda ya yi azurfar tsafi na Artemis, ya kawo wa masu sana’a sana’a ba karamin abu ba, ya tara su tare da ma’aikatan sana’o’in, ya ce: “Maza, kun san muna samun riba mai kyau daga wannan sana’a. Kun ga kuma kun ji yadda wannan ɗan’uwan Bulus ya ruɗi ya kuma batar da mutane da yawa a nan Afisa da kuma a dukan lardin Asiya. Ya ce alloli da mutane suka yi ba alloli ba ne ko kaɗan. Akwai haɗari ba kawai cewa kasuwancinmu zai rasa sunansa mai kyau ba, amma har ma za a zubar da haikalin babbar allahiya Artemis, kuma ita kanta allahiya, wadda ake bautawa a dukan lardin Asiya da kuma duniya, za a ƙwace darajarta na Allahntaka.” Da suka ji haka, sai suka fusata kuma suka fara ihu: “Mai girma ga Artemis na mutanen Gafaran da kuma mutanen Gafaran!” Aristarkus, abokin tafiyar Bulus daga Makidoniya, ya garzaya a matsayin mutum ɗaya zuwa gidan wasan kwaikwayo.” (Ayyukan Manzanni 19:23-29)

Bulus ya koma Urushalima, ya ba da rahoto ga shugabannin ikilisiyar Urushalima kuma ya shirya ya tafi Haikali. Da kwanaki bakwai suka kusa cika, sai waɗansu Yahudawa daga lardin Asiya suka ga Bulus a Haikali. Sai suka ta da dukan taron, suka kama shi, suna cewa, “Ya ku mutanen Isra’ila, ku taimake mu! (Sun riga sun ga Trofimus, Bafisus, a cikin birni tare da Bulus, suka ɗauka Bulus ya kawo shi cikin haikali.) Dukan birnin kuwa ya tashi, jama'a suka taho daga ko'ina. Da suka kama Bulus, suka ja shi daga Haikali, nan da nan aka rufe kofofin. Sa'ad da suke kofarin kashe shi, sai labari ya kai ga shugaban sojojin Roma, cewa dukan birnin Urushalima sun yi hargitsi.

Nan take ya dauki wasu hafsa da sojoji ya ruga da gudu zuwa wurin taron. Da masu tada hankali suka ga shugaban da sojojinsa, sai suka daina dukan Bulus.” (Ayyukan Manzanni 21:27-32).

Bulus ya tambayi kwamandan ko zai iya magana da jama'a kuma ya ce Ubangiji ya ce masa, 'Ka bar Urushalima nan da nan, domin ba za su karbi shaidarka a kaina ba.' 'Ubangiji na amsa, wadannan mutane sun sani na fita daga wannan majami'a domin in daure wadanda suka gaskata da kai, in yi wa wadanda suka ba da gaskiya dukan tsiya.

Jama'a suka saurari Bulus har ya fadi haka, suka daga murya suka ce, “Ku kawar da shi daga kasa! Bai dace da rayuwa ba! Suna ta ihu suna zubar da alkyabbarsu, suna ta watsa kura cikin iska, sai kwamandan ya umarta a kai Bulus cikin bariki. Ya ba da umarnin a yi masa bulala da tambayoyi domin a gano dalilin da ya sa jama'a suke yi masa ihu haka. Sa'ad da suka miƙe shi domin su yi masa bulala, Bulus ya ce wa jarumin da ke tsaye a wurin, ‘Ya halatta ka yi bulala ga wani dan Roma wanda ba a same shi da laifi ba?’ (Ayyukan Manzanni 22:22-25)

“Washegari da shugaban rundunar ya so ya gano ainihin dalilin da ya sa Yahudawa suke tuhumar Bulus, sai ya sake shi, ya umarci manyan firistoci da dukan 'yan majalisa su taru, ya kawo Bulus ya tsaya a gabansu, Bulus ya dubi Majalisa, ya ce, “Yan'uwana, na cika hakkin ga Allah da dukan lamiri har yau.” Saboda haka, babban firist, Bulus ya umurci wadanda suka buge shi a bakin Hananiya. (Ayyukan Manzanni 22:30-23:2)

“Washegari Yahudawa suka kulla maƙarƙashiya, suka daure kansu da rantsuwa cewa ba za su ci ko sha ba, sai sun kashe Bulus, fiye da mutum arba'in ne suka shiga cikin wannan makirci, suka je wurin manyan firistoci da dattawa suka ce, ‘Mun yi rantsuwa cewa ba za mu ci kome ba, sai mun kashe Bulus. ya zo nan.’ (Ayyukan Manzanni 23:12-15)

Bulus da Bitrus sun yi gargadi game da malaman karya da faduwa

“Za a sami lokatai masu ban tsoro a cikin kwanaki na karshe: mutane [Kiristoci] za su zama masu-son kansu, masu-son kudi, masu fahariya, masu-girma, masu zage-zage, marasa-biyayya ga iyayensu, marasa godiya, marasa-tsarki, marasa kauna, marasa gafartawa, masu zage-zage, marasa-kamewa, masu zalunci, marasa-son nagarta, mayaudari, masu-hanzari, masu-sha'awa ga Allah, masu-zuci, masu-son Allah. [bayani na zahiri amma ba na zahiri ba] amma kin yarda da ikonsa. (2 Timothawus 3:1-5)

Bulus ya gaya wa Timotawus ya ce: “Ka yi wa'azin Kalma, ka yi shiri a kan kari, da kan kari, ka gyara, tsautawa, da karfafawa, da haƙuri mai-girma, da gargadi mai-girma: gama lokaci yana zuwa da mutane ba za su jure da sahihiyar koyarwa ba: maimakon haka, domin su dace da sha'awarsu, za su tara malamai masu-yawa a kusa da su, su fadi abin da kunnuwansu na kaiƙayi ke so su ji: za su karkatar da kunnuwansu ga gaskiya, ba su karkata ga gaskiya ba; daga Allah). (2 Timothawus 4: 2-4)

“Amma akwai annabawan karya [malaman] a cikin jama'a [Isra'ilawa], kamar yadda za a sami malaman karya a cikinku [Kiristoci], za su gabatar da karkatacciyar koyarwa a asirce, har suna musun Ubangiji Madaukakin Sarki wanda ya saye su, suna kawo halaka mai sauri a kan kansu, mutane da yawa za su bi tafarkunsu na bankyama, za su kunyatar da hanyar gaskiya, a cikin

kwadayinsu da malamansu, sun dade da zagi. su, kuma halakarsu ba ta yi barci ba.” (2 Bitrus 2:1-3)

Nero Burns Roma AD 67

An tsananta wa cocin Roma na farko a shekara ta 67, [shekara daya bayan tawayen Yahudawa na Yahudiya da Roma] a farkashin Nero, sarki na shida na Roma. Wannan sarki ya yi mulki na tsawon shekaru biyar, tare da yaba wa kansa, amma sai ya ba da hanya ga mafi girman almubazzaranci na fushi, da kuma mafi munin barna. Daga cikin wasu sha'awa, ya ba da umurni cewa a kone birnin Roma, wanda jami'ansa, masu gadinsa, da bayinsa suka aiwatar da shi. Yayin da birnin na daular ke cikin harshen wuta, sai ya haura zuwa hasumiya ta Macaenas, ya buga garaya, ya rera waƙar kona Troy, kuma ya bayyana a fili cewa 'yana son halakar da kome kafin mutuwar sa.' Ban da tulin daraja, da ake kira Circus, an cinye wasu fadoji da gidaje da yawa; dubu da yawa sun halaka a cikin wutar, an kone su a cikin hayakin, ko kuma aka binne su a farkashin kufai.

jesus-is-savior.com/Books, Tracts & Preaching/Bugu Littattafai/FBOM/fbom-chap_02.htm [Daga Foxe's Book of Martyrs, Babi na 2

Tacitus, mai sukar Nero ya rubuta: “Duk da haka, babu wani fofari na dan adam, ko babba ko kuma hadaya ga alloli da zai sa wannan jita-jita ta face cewa Nero ya ba da umarnin wuta ko ta yaya. procurator Pontius Bilatus a lokacin mulkin Tiberius, kuma ko da yake an danne, wannan halakarwa camfi sake barke, ba kawai ta hanyar Yahudiya, wanda shi ne tushen wannan mugunta, amma kuma ta hanyar birnin Roma, wanda duk abin da yake m da m ambaliya tare da aka yi bikin, saboda haka, na farko, waƙanda aka kama waƙanda suka shigar da su da yawa, sa'an nan kuma ba su da yawa. na kona birnin, amma don kiyayya da bil'adama da kuma halakar da su aka bugu da žari sanya a cikin wasanni: an kashe su da karnuka da ciwon da fatun namun daji a haƙe zuwa gare su, ko kuma an fusa su a kan giciye ko sanya harshen wuta, da kuma, a lokacin da hasken rana ya shude, an yi amfani da su a matsayin dare fitilu. Ko da yake sun kasance masu laifi a fili kuma sun cancanci a sanya su a matsayin misali na baya-bayan nan na sakamakon laifi, mutane sun fara jin tausayin waƙannan masu fama da cutar, domin ba a cinye su ba don amfanin jama'a, amma saboda zafin mutum daya.

wsu.edu/wldciv/world_civ_reader/world_civ_reader_1/tacitus [Richard Hooker ya Fassara]

Haikalihalaka

A shekara ta 70 AD Titus, wanda daga baya ya zama sarki, da sojojin Romawa sun gina katanga ta kewaye Urushalima. Amma masu himma ba su jira ba amma sun kai farmaki wanda ya sa Sojojin Roma suka ja da baya. Kiristocin da suke tunawa da kalaman Yesu da ke rubuce a Matta 24 sun gudu zuwa tuddai. An lalata Haikali kuma an daina hadayun dabbobi a matsayin wani bangare na bautar Yahudawa. A cikin c. An dakatar da Yahudawa 135 daga cikinsake suna birnin bayan Bar Kokhba tawaye. Bayan wannan lokaci, da wuri Masanin tarihin coci Eusebius na Kaisariyaya rubuta cewa jagorancin Yahudawa na kabilanci na coci a Urushalima (a zahiri waƙanda "nakaciya") an maye gurbinsu da shugabancin al'ummai.^[3] Yawancin Kiristocin sun bar birnin.

Kristi ta wurin Yohanna ya gargadi ikilisiyoyi a Asiya Karama

Zalunci yana zuwa wasu za su mutu yayin da wasu za su fadi. “Magabtan Kristi (waƙanda suka karyata Yesu shi ne Kristi, Dan Allah, shafaffe) yana zuwa, har yanzu magabtan Kristi da yawa sun zo. . . . Irin wannan mutumin magabcin Kristi ne, yana musun Uban da Dan.” (1 Yohanna 2:18, 22)

Afisa“...Duk da haka ina riƙe da wannan a kanka, ka rabu da faunarka ta farko, ka tuna da tsayin daka daga cikinta, ka tuba, ka yi abin da ka yi da farko, idan ba ka tuba ba, zan zo wurinka, in cire alkukinka daga wurinsa. (Ru’ya ta Yohanna 2:4-5)

Smyrna“...Kada ku ji tsoron wahalar da za ku sha, ina gaya muku, Shaidan zai sa waɗansunku a kurkuku domin ya gwada ku, za ku sha wahala har kwana goma. (Wahayin Yahaya 2:10)

Pergamum“Na san inda kake da zama, inda Shaidan yake da kursiyinsa, amma duk da haka kuna da aminci ga sunana, ba ku yi watsi da bangaskiyarku gare ni ba. . . . Duk da haka, ina da wasu abubuwa a kanku: Kuna da mutane a can [Kiristoci a cikin taronsu] waɗanda suke riƙe da koyarwar Bal'amu. . . (Ru’ya ta Yohanna 2:13, 14, 16).

Tayatura“Duk da haka ina da wannan gāba da ke: Ka kyale matar nan Jezebel, wadda take ce da kanta annabiya, ta wurin koyarwarta tana ruɗin bayina zuwa ga fasikanci da cin abincin da aka miƙa wa gumaka, na ba ta lokaci ta tuba daga fasikancinta, amma ta ki.” (Ru’ya ta Yohanna 2:20-21)

Ayyukan Nicolaitans

A bayyane yake, sun yi kama da Bala’i na OT, sun yi fasikanci (fasikanci) kuma suna cin naman da aka miƙa wa gumaka [wataƙila a bauta musu]. A cikin Ru’ya ta Yohanna 2:14-15, Jehobah ya bayyana wannan a sarari: “Kana da waɗansu da suke riƙe koyarwar Bal’amu, waɗanda suka ci gaba da koya wa Balak ya ajiye abin tuntube a gaban ’ya’yan Isra’ila, su ci abin da aka miƙa wa gumaka [a matsayin sujada], su yi fasikanci: Haka nan kana da waɗansu waɗanda suke riƙe da koyarwar Nicolaiyawa.”
<http://www.zianet.com/maxey/reflx73.htm>

Koyarwar Nikolata (Wahayin Yahaya 2:15)

A bayyane yake, wannan ya bambanta sosai da koyarwar Bal’amu, ko da yake wata ƙungiyar bidi’a ce ta gabatar da ita. Wasu za su haɗa Nicolaitans da Bala’am saboda irin wannan ƙasidar sunan Helenanci Nicolaus da sunan Semitic Balaam. Hakan yana da ban sha’awa, duk da haka, tun da kamar an bambanta su biyu a vs. 14-15. thebiblewayonline.com/revelation, na Cecil N. Wright

Koyarwar Bal'amu (2:14)

Annabi Bal’amu na dā ya shawarci Balak sarkin arna yadda zai sa Allah ya la’anci Isra’ilawa, wanda Balak ya ji tsoro amma Bal’amu ya kasa la’anta shi. Musa ya yi nuni ga irin waɗannan a cikin Littafin Ƙidaya 31:15-16, yana magana game da lokacin da aka kwatanta a Babi na 25, sakamakon da Ubangiji ya aiko da annoba da ta yi sanadin mutuwar mutane 24,000. Masanin tarihin Bayahude Josephus, a cikin Antiquities of the Jewish, Littafi na IV, Babi na VI, Sashe na 6-12, ya yi ƙarin bayani a kan yadda suka zo a zamaninsa, wanda ya yi daidai da taƙaitaccen bayanin da Kristi ya bayar a wasiƙarsa zuwa ga Bargamum. Ya kasance sasantawa da arna a cikin ibada da dabi’a. thebiblewayonline.com/revelation, na Cecil N. Wright

Matar Jezebel (Wahayin Yahaya 2:20)

Yawancin rubuce-rubucen suna da “matar”, amma kaɗan suna da “matar” ku. Wasu sun zaci ita ce matar wanda ake kira “mala’ika” na ikkilisiya, tunda sou (naka) ɗaya ce. Amma ijma’in

malaman nassi ya fifita goma (da) a matsayin karatun asali. A nan Jezebel alama ce ta alama ga wasu fitattun mata a coci a Tayatira, kamar muguwar matar Sarki Ahab wadda ta yi “zinanci” da “maita” (1 Sarakuna 16:31; 2 Sarakuna 9:22), tana daukaka bautar Baal da kuma neman ta kori masu bauta wa Allah daga Isra’ila. Jezebel ta Tiyatira ta daukaka ayyukan bautar gumaka da na lalata a tsakanin Kiristoci. thebiblewayonline.com/ wahayi, daga Cecil N. Wright

Lokacin da muka bincika tunanin Hellenanci da Bayahude daga baya ana iya fahimtar waɗannan ayyukan a sarari.

Sardis“... Waɗannan su ne kalmomin wanda yake riƙe da ruhoƙin Allah bakwai da taurari bakwai: Na san ayyukanka, suna da sunan rayayye, amma ka mutu, tashi! (Ru’ya ta Yohanna 3:1-2)

Philadelphia“Tun da ka kiyaye umarnina na haƙuri, ni ma zan kiyaye ka daga lokacin gwaji da zai zo bisa dukan duniya, domin a gwada waɗanda suke rayuwa a duniya.” (Ru’ya ta Yohanna 3:10)

Laodicea“... Na san ayyukanka, ba ka da sanyi ko zafi, da ma ka kasance ko ɗaya ko ɗaya! ... “Saboda haka ku himmantu, ku tuba, ga ni, ina tsaye a bakin kofa ina kwanƙwasa. Idan kowa ya ji muryata, ya buɗe kofa, zan shiga in ci tare da shi, shi kuma tare da ni.” (Ru’ya ta Yohanna 3:15-16; 19-20)

Yanayin ikilisiyoyin Asiya Karama ya nuna a fili ba Kiristoci ɗaya kaɗai ba amma dukan ikilisiyoyin za su iya baɗewa, kuma su rabu da Kristi, koyarwarsa da alherinsa na ceto. Idan ba su tuba ba, kuma ba su koma gare shi ba, za su yi hasara; watau a cire fitilarsu.

Lura: Kiristoci masu aminci suna taruwa a tsakiyar tsanantawa.

Zaluntar Trajan AD 108

A cikin tsanantawa ta uku Pliny ta Biyu, wani mutum ya koyi kuma sananne, da ya ga kisan gillar da aka yi wa Kiristoci, kuma ya ji tausayinsa, ya rubuta wa Trajan, ya shaida masa cewa ana kashe dubbansu da yawa kowace rana, wanda babu wanda ya yi wani abu da ya saba wa dokokin Romawa da ya cancanci a tsananta musu. "Dukkan labarin da suka bayar na laifinsu ko kuskurensu (kowane abin da za a kira) ya kasance kawai - cewa sun saba a ranar da aka keɓe su taru kafin hasken rana, kuma su maimaita tsarin addu'a tare da Kristi a matsayin Allah, kuma su ɗaure kansu da wani wajibci-ba lalle su yi mugunta ba; amma, akasin haka - kada su yi sata, fashi, ko yin zina: al'adarsu ta rabu, da sake haduwa don cin abinci na gama gari."

Jadawalin lokaci na Ikilisiya Kristi ya kafa

- Kristi ya ba da mulkin ga manzanninsa
- An fara musu dubu uku a ranar Fentakos - 33 AD
- Istifanus ya yi shahada kuma aka fara tsananta wa Yahudawa – 35? AD
- Bulus ya aika zuwa Roma a matsayin fursuna
- Roma ta kɓe kuma an fara tsananta wa Romawa - 64 AD
- Mutuwar Bulus - 64-65 AD
- Haikali a Urushalima ya lalace - 70 AD

- Yohanna ya daure a kan Patmos saboda Almasihu
- Mutuwar Yahaya – wajen 100 AD

Zamanin manzanni ya kare da sakon fansa na Kristi ya yadu a cikin Daular Roma. Wani sabon zamani ya fara.

Kiristanci na farko

A cikin karni na biyu [100-200 AD], Kiristanci ya bazu zuwa cikin Latin-magana yammacin bangaren Roman Empire. Fitattun shugabanni da marubuta na wannan lokaci sun hada da Polycarp na Smyrna, Ignatius na Antakiya,^[4] Clement na Roma, Justin Martyr kuma Irenaeus na Lyon^[4].

A cikin karni na uku [200-300 AD], Kiristanci ya kara karuwa a adadi (Robin Lane Fox Ya nuna cewa Kiristoci sun kunshi kusan kashi 2% na Daular da 250^[4]). Malamai na wannan zamani, ciki har da Origen na Alexandria kuma Tertullian na Arewacin Afirka, sun bayyana a cikin rubuce-rubucen koyaswar irin su na The Trinity. Anthony Mai Girmada sauran kafazuhudu Kirista [wanda ya shafi gidajen ibada] da Gregory mai haskeya kasance alhakin Armeniya zama kasa ta farko a hukumance ta Kirista. Bayan datubana Constantine Mai Girma (kafin kafin Yakin Milvian Bridge a cikin 312). Roman Empire jure Kiristanci tare da Dokar Milana a cikin 313, wanda ya jagoranci daga baya zuwa ga karbar Kiristanci a matsayin addinin jiha [Romawa ba Roman Katolika ba] ta doka ba ta hanyar tuba a cikin 380 by Theodosius Ida tashin Kiristancia a cikin Daular Byzantine.
[ha.wikipedia.org/wiki/Kiristancin Farko](http://ha.wikipedia.org/wiki/Kiristancin_Farko)

Tsawon shekaru 280 daular Roma ta haramta addinin Kiristanci. Har ila yau, ta gudanar da zalunci goma duk da haka, a wannan lokacin ya ci gaba da girma.

Diocletian AD 302

Zaluntar Diocletianic na 303 - 311 ita ce ta farshe kuma mafi tsananitsananta wa Kiristocia a cikin Roman Empire. Har ila yau, an san shi da "Babban Zalunci," wani mahimmin abin da ya faru a farkon lamari shi ne fitowar a cikin 303 na jerin umarni ta Sarkin sarakuna Diocletian da abokan aikinsa Maximian, Galerius, kuma Constantius [Baban Constantine]. Wadannan ka'idodin sun soke hakkin Kirista na doka kuma sun bukaci su bi al'adun arna. Hukunce-hukuncen da suka biyo baya sun auna limaman coci kuma sun bukaci dukan duniya su sa hannu a ibadar hadaya, suna ba da umurni ga dukan mazaunan su yi hadaya na arna. Zaluntar ta bambanta da karfi da tsawon lokaci a cikin daular.

[ha.wikipedia.org/wiki/Diocletian Persecution](http://ha.wikipedia.org/wiki/Diocletian_Persecution)

Dokokin Diocletian sun ba da umarnin lalata nassosin Kirista da wuraren ibada a fadin Daular, kuma sun hana Kiristoci yin taro don ibada. Daga baya an kashe kowane Kirista da aka sani da rashin tausayi. Ba da dadewa ba bayan mutuwar Diocletian, tsanantawa da Daular Roma ta yi wa Kiristoci ya kare lokacin da bayan "juyawarsa" Sarkin Roma Constantine ya "halasta" Kiristanci a Dokar Milan a AD 313.

Daga baya, a cikin AD 325, Constantine ya kira Majalisar Nicea, a kofari na haƙe daular ta hanyar addini. Constantine ya dauki Kiristanci a matsayin addini na kasa wanda zai iya haƙe daular Romawa, wanda a lokacin ya fara wargajewa da rarrabuwa. Constantine ya ki yarda da bangaskiyar

Kirista gabaɗaya kuma ya ci gaba da yawancin imani da ayyukansa na arna, don haka cocin da Constantine ya ɗaukaka ya kasance cakuda Kiristanci da arna na Romawa. “Ya (Constantine) ya riƙe matsayinsa na babban firist na addinin arna.”

Mulkin Madawwami, FW Mattox, p. 127

Ko da yake wannan yana iya zama kamar wani ci gaba mai kyau ga koyarwar sakon Kristi na sulhu da fansa, sakamakon ba komai ba ne. Nan da nan ta sami babban tasiri a kowane mataki na gwamnatin daular.

Constantine ya gano cewa tare da daular Romawa tana da fa'ida, fa'ida, da bambanta - ba kowa bane zai yarda ya rabu da imanin addininsu kuma a maimakon haka ya rungumi Kiristanci. Don haka, Constantine ya kyale, har ma ya inganta, “Kiristanci” na gaskatawar arna. An ba da cikakken imani na arna da maras tushe na Littafi Mai-Tsarki sababbi na “Kirista” yayin da aka gauraye su da koyarwa da ayyukan cocin da aka canza. Wasu bayyanannun misalan haka su ne kamar haka:

(1) Henotheism ko alloli da yawa

Yawancin sarakunan Romawa (da yān ƙasa) sun kasance marasa bin addini. Mai jahilci shine wanda ya gaskanta da wanzuwar alloli da yawa, amma yana mai da hankali kan wani abin bautawa guda ɗaya, ko kuma ya ɗauki wani abin bautawa na musamman akan sauran alloli. Alal misali, allahn Romawa Jupiter ya kasance mafi girma a kan allolin Romawa; misali, allahn ƙauna, allahn salama, allahn yaƙi, allahn ƙarfi, allahn hikima, da dai sauransu. An maye gurbin waɗannan gumakan Romawa da waliyyai waɗanda ke da iko ko kuma a kan kowane ɗayan waɗannan, da sauran nau'o'i da yawa da kuma allahn Romawa na musamman ga birnin an maye gurbinsu da "majibincin waliyi" na birnin.

(2) Uwar Allah

Al'adar Isis, addinin mahaiƙiyar Masarawa, addini, ya shiga cikin Kiristanci ta maye gurbin Isis da Maryamu. Yawancin laƙabi da aka yi amfani da su na Isis, kamar su “Sarauniyar Sama,” “Uwar Allah,” da kuma “theotokos” (Mai ba da Allah) an haɗa su da Maryamu. An ba Maryamu matsayi mai girma a cikin bangaskiyar Kirista, fiye da abin da Littafi Mai Tsarki ya ce mata, domin ta jawo masu bautar Isis zuwa bangaskiyar da ba za su amince da ita ba. Haikali da yawa zuwa Isis, a gaskiya, sun zama haikalin da aka keɓe ga Maryamu. Alamu na farko na abin da zai zama ilimin kimiyyar halittu na Katolika ya faru a cikin rubuce-rubucen Origen (185-254), wanda ya rayu a Alexandria, Masar, wanda ya zama wurin bautar Isis.

(3) Abincin Layya

Mithraism addini ne a daular Roma a karni na ɗaya zuwa na biyar miladiyya. Ya shahara sosai a tsakanin Romawa, musamman a tsakanin sojojin Roma, kuma mai yiwuwa addinin wasu sarakunan Roma ne. Duk da yake Mithraism ba a taba ba da matsayin "hukuma" a cikin Roman Empire, shi ne de-facto a hukumance addini har sai Constantine da magajin Roman sarakuna maye gurbin Mithraism da Kiristanci. Daya daga cikin mahimman abubuwan Mithraism shine abincin hadaya, wanda ya haɗa da cin nama da shan jinin bijimi. Mithras, allahn Mithraism, ya kasance "a halin yanzu" a cikin nama da jinin bijimin, kuma lokacin da aka cinye shi, ya ba da ceto ga waɗanda suka ci abincin hadaya (theophagy, cin na allahntaka). Har ila yau, Mithraism yana da "sacraments" guda bakwai, wanda ke yin kamance tsakanin Mithraism da Roman Katolika da yawa don yin watsi da su. Constantine da magajinsa sun sami sauƙi mai sauƙi ga abincin hadaya na Mithraism a cikin ra'ayi na Jibin Ubangiji / tarayya na Kirista. Abin baƙin ciki, wasu Kiristoci na

farko sun riga sun fara manne wa sufi ga Jibin Ubangiji, suna kin ra'ayin Littafi Mai Tsarki na tunawa mai sauƙi da ibada na mutuwar Kristi da zubar da jini. Romanization na Jibin Ubangiji ya yi sauye-sauye zuwa cin hadaya na Yesu Kiristi [mai canzawa], wanda yanzu aka sani da Mass / Eucharist na Katolika, cikakke.

(4) Babban Malamin Addini

An kirƙiri girman girman bishop na Roma tare da goyon bayan sarakunan Romawa. Da birnin Roma ya kasance cibiyar gwamnati ga daular Roma, kuma tare da sarakunan Romawa da ke zaune a Roma, birnin Roma ya yi fice a kowane fanni na rayuwa. Constantine, da magajinsa, sun ba da goyon bayansu ga bishop na Roma a matsayin babban mai mulkin cocin jiharsa suna gaskata cewa ya fi dacewa ga haɗin kai na Daular Roma cewa gwamnati da addinin jiha su kasance wuri ɗaya. Yayin da yawancin sauran bishop (ciki har da Bishop na Konstantinoful) da kiristoci suka ki amincewa da ra'ayin bishop na Romawa shine mafi girma, bishop na Roma daga ƙarshe ya tashi zuwa matsayi, saboda iko da tasirin sarakunan Romawa. Lokacin da Daular Roma ta rushe, Bishop na Roma ya ɗauki lakabin da ya kasance na Sarkin Roma Constantine - Pontificus Maximus, [ma'ana babban firist - amma asalinsa shine matsayi mafi girma a cikinshirka addinin Roma na da{a lokacin kafin Almasihu}]. ccel.org/s/schaff/history/3_ch01.htm

Ana iya ba da ƙarin misalai da yawa. Ya kamata waɗannan huɗun sun isa su nuna ainihin asalin Cocin Katolika. Hakika, Cocin Roman Katolika ta musanta tushen arna na imani da ayyukanta. Cocin Katolika na canza imaninta na arna a ƙarƙashin rikittattun tiyoloji. Cocin Katolika ta ba da uzuri kuma ta musanta asalinta na arna a ƙarƙashin abin rufe fuska na “al’adar coci.” Gane cewa yawancin imaninta da ayyukanta baƙon abu ne ga Nassi, an tilasta Cocin Katolika ta ƙaryata ikon da wadatar Nassi.

Asalin Cocin Katolika shine mummunan sulhu na Kiristanci tare da addinan arna da suka kewaye ta. Maimakon shelar Bishara da kuma juyar da arna, Cocin gwamnati kawai ta “Kirista” addinan arna, da kuma “maguzanci” Kiristanci. Ta wajen bata bambance-bambance da kuma kawar da bambance-bambancen, i, Cocin Katolika ta mai da kanta sha’awa ga mutanen Daular Roma, ta zama addini mafi girma a duniyar Romawa tsawon ƙarni. Saboda haka, gargadin Bulus da Bitrus da kuma annabce-annabcen da suka yi sun cika a cikin mafi rinjaye kuma aka canja salon Kiristanci. GotQuestions.org

Yayin da Kiristoci masu bi na Littafi Mai Tsarki suka keɓe kansu daga Cocin Roma, wadda suke ganin ridda ce, suna wakiltar wata babbar barazana ga sabon addini na sarauta. An kafa zalunci a mataƙai daban-daban na tsanani a cikin ƙarni da suka biyo baya.

Bayan Zamanin Kiristanci na Farko, wani sabon zamani mai ban tsoro ya fara. Tsakiyar Zamani, kamar yadda kalmar ke nunawa, shine lokacin da ke shiga tsakanin zamanin da da na zamani, kuma ya haɗa su, ta hanyar ci gaba da ɗayan, da kuma shirya wa ɗayan. Yana samar da sauyi daga wayewar Graeco-Roman zuwa Romano-Jamus, wayewa, wanda a hankali ya tashi daga rikice-rikicen barna.

A siyasance, tsakiyar shekarun ya samo asali ne daga ƙaura mai girma na al'ummomi da kuma faduwar daular Roma ta Yamma a ƙarni na biyar [Romawa ta faɗi a cikin 476 daga mamayar

Jamus]; amma ga tarihin majami'u ya fara ne da Gregory mai girma, na karshe na ubanni kuma na farko na Paparoma, a karshe karni na shida.

ccel.org/s/schaff/history/4_ch01.htm

Gregory Mai Girma yayi hidima kafin da kuma bayan 600 AD (590-604). Ana iya daukar Gregory a matsayin shugaban Kirista na farko. ... kamar yadda shi ne na farko da ya zama 1) Bishop na Roma, 2) Metropolitan (a kan yankin Roman) da kuma 3) sarki (na Italiya, ga dukan yamma).

Cibiyar Nazarin Tiyoloji ta Ankerberg Page 5 ankerberg.com/Articles/_PDFArchives/roman-catholicism/RC3W1104.pdf©

Kafin mu bincika wasu gaskatawa da koyarwar waɗannan “shugabannin Ikklisiya na farko” tare da karancin albarkatunsu amma muna neman sanin nufin Allah, ya kamata mu amfana daga nazarin ra'ayi dabam-dabam game da mutum da Allah (ko alloli) na mutanen Ibrananci da Hellenistic (wadanda ba Bayahude ko Al'ummai) ba.

Hellenists, tunanin Girkanaci, duniya tana da alloli da yawa.

1. Akwai wani allah don kusan komai - yaki, soyayya, ruwan sama na haihuwa; da dai sauransu.
2. Hotunan gumakansu da allolinsu sun kasance kamar maza da mata.
3. Suna da halayen mutum watau kauna, kiyayya, fushi da fitar da ramuwar gayya kuma sun kasance marasa daidaituwa, rashin tausayi.
4. Allolinsu ba su ba da ka'idodi ko ka'idodi don dabi'a ko dabi'a ba.

Hellenists sun raba mutum zuwa kashi biyu, rai da jiki. A cikin wannan tsarin dual, rai bai damu da jiki ba kuma jiki ba shi da alaƙa da ruhi. Wato ayyukan mutum da tunaninsa, hankalinsa, ba su da alaƙa. Saboda haka, ayyukan da aka yi a cikin jiki ba su da alaƙa da cetonsa. Abin da ya sani da tunaninsa ne ya kaddara ceto; don haka ilimi ko Gnosticism.⁴ Akasin haka ya kasance ga mutanen Ibraniyawa inda aka daure jiki da rai tare inda ayyukan jiki suka shafi makomar rai. Watakila fahimtar bambancin tunani tsakanin Helenanci da Bayahude zai taimaka wajen fahimtar wasifun Bulus.

Hellenists Gnostics sun koyar da cewa ruhi, ko kurwa, mai tsarki ne yayin da jiki, ko nama, mugu ne. Zuwa ga Gnostics ceto ba ta bangaskiya ko ayyuka ba ne, kamar yadda suke mugaye ne, amma ilimi ko Logos (ilimi na karshe) waɗanda ba su da sha'awar jiki wanda duk mugunta ne.

Tun da naman jiki ko jiki mugu ne ko na duniya, ba tare da wani ka'ida na dabi'a ba kuma ba tare da wani tasiri a kan madawwama ko ceto ba, dabi'ar yanayi shine al'ada. Duk wani nau'in sha'awar jima'i an yarda da shi, an yi aure a cikin raini. An yarda da karuwanci da liwadi ba tare da tambayoyi ba, a zahiri ana yin su a fili a cikin haikalin gumakansu.

Amma bauta ta kasance tushen tushen al'adun Girka. An gina wa jama'a tukwane don su taru [don zuwa bauta] don bautar gumaka da kuma girmama allolinsu a kofarin samun tagomashi daga wurinsu. [Na ba ku wannan don ku ba ni - quid pro quo] Waƙa, wasa da rawa tsirara ga gumaka shine bauta kuma ya haɗa kan mutane. Game da ra'ayin Helenanci na rai, bauta, ceto ko dawwama yanayi ne na hankali tare da ilimi da hankali suna da mahimmanci.⁵ Ayyuka masu kyau ba su da mahimmanci saboda duk abin da ya faru tare da jiki ba shi da mahimmanci. Wannan ra'ayi har ma

⁴Koma zuwa thebiblewayonline.com - Gnosticism

⁵Koma zuwa thebiblewayonline.com - Jiki, Rai da Ruhu

yana wanzuwa a yau lokacin da mutane suka taru a ranar Lahadi don yin ibada suna watsi da ayyukansu na makon da ya gabata.

Wannan ra'ayi biyu na Helenanci na rai da jiki bakon abu ne ga Yahudawa waƙanda suke kallon mutum gaba ɗaya inda aka ɗaure jiki da rai tare. Bautarsu [Mabiyan Jehobah Allah Bayahude da Kirista], sa'ad da ba su rabu da Allah ba, ayyuka ne na ci gaba da ba a iyakance ga lokaci ba sai na kwanaki na musamman. Ba a ganin bautar Allah a matsayin abin duniya ba kuma bauta a matsayin addini. Sun kasance aiki iri ɗaya. Komai na tiyoloji ne ga Bayahude. Allah ba na ɗan lokaci ba ne; watau ba a raba tsakanin aikin mutum da addininsa ba.

Da wannan tushen bambancin tunanin Helenanci (Al'ummai) da Ibrananci (Yahudawa) da kuma gaskiyar cewa al'ummai da yawa suna juyowa ga Kristi kuma Yahudawa da yawa suna komawa zuwa addinin Yahudanci [wanda zai iya bayyana dalilin littafin Ibraniyawa], ya kamata ya kasance da sauki mu ga yadda tunanin Helenanci ya rinjayi rubutun " ubanni coci." An daidaita shi daga tunanin Ibrananci Vs Girkin Hannu na Brad Scott wildbranch.org/Gkhebccla/index.html --2-10-2007

Babi na 2

Uban coci

Abin da ke biyo baya shine duban koyarwa, ayyuka da fassarorin "uban coci" 100 - 476 AD. Ko da yake waɗannan mutane ba hurarrun Allah ba ne, kamar yadda sau da yawa yakan bayyana a cikin rubuce-rubucensu, amma duk da haka su ne tushen bayanai da fahimi mai tamani game da tarihi da ayyukan Ikilisiya ta farko [wadda kila ko ta kasance bisa ga koyarwar Kristi da manzanni].

An karbo daga

www.zianet.com/maxey/reflx73.htm

Iyayen Manzanni

Ubannin Ikilisiya na farko, (a cikin tsararraki biyu na Manzannina Kristi) sun hada da Clement na Roma [Italiya],^[2] Ignatius na Antakiya [Siriya], Polycarp na Smyrna [Asiya Karamar yanzu Turkiyya] da Justin Martyr na Samariya, Bugu da kari, da Didache kuma Makiyayin Hermasyawanci ana sanya su cikin rubuce-rubucen Uban Manzo ko da yake ba a san marubutan su ba. ha.wikipedia.org/wiki/Uban_Apostolic_Uban_Apostolic_da_aikin_su

Clement na Roma (35-101)

Wasikarsa, 1 Clement (c 96), an kwafi kuma an karanta ko'ina. Clement ya yi kira ga Kiristoci na Koranti su kasance da jituwa da tsari.^[2] Ita ce wasikar Kirista ta farko a wajen Sabon Alkawari. Al'adar [Katolika] ta bayyana shi a matsayin Paparoma na huɗu da Bishop na Roma da wasikarsa ta tabbatar da ikon manzanni na Roma akan masu sauraronta,⁶ coci a Koranti.

Koyarwar Clemet na Roma

1 Clement, kamar yadda wasu ke da'awa, bai kafa "umarni" na coci ba. Yana magana ne kawai ga dattawa da dattawa, kuma ba ya bambanta tsakanin malamai da 'yan boko. [Nassosinsa sun nuna cewa bai fahimci cewa shi Paparoma ne ba.] Amma, ya nuna cewa neman mulki ko girma a cikin coci bai dace ba, kuma ya kamata kowane mutum ya kasance mai kasƙantar da [su ko wasu suna tunanin] zai kasance.

⁶Koma zuwa ga Mahukunta - shafi na 33.

Ignatius na Antakiya

Ignatius na Antakiya (kuma aka sani da Theophorus) (c 35-110)^[3]ya kasance dalibi naManzo Yahaya. A hanyar zuwa shahadarsa a Roma, Ignatius ya rubuta jerin wasifu wadanda aka adana a matsayin misali natiyolojinasau. Muhimman batutuwan da aka tattauna a wadannan haruffa sun hada dailimin ilmin halitta[nazarin coci a matsayin abu a kanta], dasacraments ⁷[alamar bayyane ta gaskiya marar ganuwa], rawar dabishops, kumaAsabar Littafi Mai Tsarki.^[4]Shi ne na biyu bayan Clement da ya ambaci wasikun Bulus.^[2][Ka lura babu ilimin ecclesiology ko sacraments da alama suna da tushen Littafi Mai-Tsarki].
ha.wikipedia.org/wiki/Ignatius_of_Antioch

Da alama akwai wasu shaidu cewa kafin 150 AD akwai dattijai da yawa a cikin majami'u. "Tabbas an tabbatar da cewa a lokacin daga 100 zuwa kusan 150 dattijai da diakoni ne ke jagorantar cocin gabadaya ba tare da wani bambanci tsakanin dattijo ko Bishop ba."Mulkin Madawwami, FW Mattox, p. 62

Tsarin Mulki da Matsayi“Bayan zamanin Apostolic (wanda ya kare kimanin AD 100), da sauri cocin ta zama mafi matsayi da iko. Don haka, a farkon karni na biyu, shugabancin coci ya fara canzawa zuwa wani abu mai kama da gwamnatin farar hula ta Roma. Wasikun Ignatian (ca AD 110) gabadaya ana tsammanin su na gaske ne, ya dage kan rarrabawar bishop da presbytery da ikon sarauta na bishop, har ya kai ga kwatanta bishop da Kristi da kansa.

Duk da yake babu wani izini na kebantacce da tilastawa shugabannin coci, ba da dadewa ba bayan mutuwar Manzo na karshe mutane suka dauka ta wata hanya. A fili Bulus ya yi amfani da dattijo (Hellenanci, presbuteros, tsohon mutum), bishop (Hellenanci, episkopos, mai kula ko mai kula), da kuma fasto (Hellenanci, poimen, makiyayi) a cikin Sabon Alkawari mai ma'ana a cikin Ayyukan Manzanni 20:17-28. Bugu da kari, Bulus bai cika wannan aikin da irin iko na duniya ba. Dattawa za su zama bayin ikilisiya, su kula da garken da hankali, suna ja-goranci taro, kuma su yi amfani da hikimar da aka samu da tsufa.

[A kula: Bayi suna amfani da ikon maigidan. Dattawa, a matsayin bayi, suna amfani da ikon Kristi bisa ga umarnin Littafi Mai Tsarki. Duk wani bukatu ko umarni da ba daga nassi ba ikon kansa ne ba na malamai ba.]

Koyarwar Ignatius

a. Hakazalika, bari duka su girmama diakoni a matsayin nadin Yesu Kiristi, da kuma bishop a matsayin Yesu Almasihu, wanda shi ne Dan Uba, da kuma shugabanni a matsayin Majalisa na Allah, da kuma taron manzanni. Ban da wadannan, babu Coci" (Ignatius zuwa Thrallians III). Ignatius kuma ya yi iƙirarin cewa babu wani aiki na Kirista da ke da inganci ba tare da sa hannu ko amincewar bishop ba: "Gama, tun da kuna farkashin bishop (Polybius a cikin wannan yanayin) kamar ga Yesu Kristi, kun bayyana a gare ni cewa ba ku rayu ba bisa ga halin mutane, amma bisa ga Yesu Kiristi, wanda ya mutu ta wurin mutuwa, ku kubuta ta wurin mutuwar. Saboda haka ya wajaba, kamar yadda kuke yi, haka nan kada ku yi kome ba tare da bishop ba,

⁷Koma zuwa thebiblewayonline.com - Sacraments.

amma kuma ku zama karkashin shugaban majalisa, kamar manzo Yesu Kiristi.” (Ignatius ga Thrallians II, an kara karfafawa).

"Bari wannan a yi la'akari da Eucharist mai dacewa, wanda aka (mai gudanarwa) ko dai ta wurin bishop, ko kuma wanda ya ba shi amana ... Bai halatta ba tare da bishop ko dai ya yi baftisma ko bikin soyayya-biki ..." (Ignatius ga Smyrnaeans VIII).
na.musamman.com/index_main.htm

- b. Ignatius bishop ne (presbyter, fasto) na coci a Antakiya wanda ya raba presbytery da bishop. A cikin wadannan wasikun guda uku, Ignatius ya rubuta game da bishop (mai daidai daya), presbytery, da diakoni, yana nace cewa a daraja su kuma a yi musu biyayya. Ya kwatanta bishop da “Ubangiji da kansa” (L.Afis 6:1; L.Mag 6:1; L.Tra 2:1); shugaban majalisa zuwa “majalisar manzanni” (L.Mag 6:1; L.Tra 2:2); da diakoni ga bayin Kristi da kansa (L.Mag 6:1) ko zuwa ga “asirai na Yesu Kristi” (L.Tra 2:3). Ya umurci cocin “ta yi aiki cikin jituwa da tunanin bishop” (L.Afis 4:1), kuma “kada ku yi kome ba tare da bishop da shugabanni ba” (L.Mag 7:1; L.Tra 2:2). Da alama yana ba da iko mafi girma ga addu'ar bishop (L.Afis 5:2), har ma yana nuna cewa ya kamata a ji tsoron bishop (L.Afis 6:1). Don girmansa, Ignatius baya kiran irin wannan biyayya ga kansa, amma ba shine bishop na wadannan biranen ba. Duk da haka, Ignatius ya nuna halin tawali’u a kai a kai tare da furci kamar su “Na fara zama almajiri ne kawai” (L.Afis 3:1); "Ban sani ba ko na cancanta." (L.Tra 4:2)

Wannan ra'ayi cewa Kiristoci ba za su “yi wani abu ba tare da bishop (da kuma shugabanni) yarda ba musamman abin kyama ne.” Ya rubuta: “Ba tare da wadannan (bishop, presbyters, diacons) ba,” in ji shi.
peculiarpress.com/ekkleisia/archive/Ekklesia80.htm

Polycarp na Smyrna

Polycarp na Smirna (c 69- ca. 155) ya kasance a Kirista Bishop na Smyrna (yanzu İzmir Turkiyya). An rubuta cewa "Shi almajirin Yahaya ne." Zabuɓɓukan wannan Yahaya su ne; Yahaya dan Zabadibisa al'ada ana kallonsa azaman marubucin Linjila ta huɗu, ko John the Presbyter (Lake 1912). Masu ba da shawara na gargajiya suna bi Eusebiusa nace cewa haɗin gwiwar manzo na Polycarp yana tare da Yahaya Mai-bishara, kuma wannan Yahaya, marubucin littafin Bisharar Yahaya, daidai yake da Manzo Yohanna. Polycarp, mai shekaru 155, ya yi kofari ya kasa shawo kan lamarin Anicetus, Bishop na Roma, don ya sa Yamma su yi bikin Ista [wanda aka karɓa daga arna da aka yi a Nimrod jim kaɗan bayan ambaliya. christiananswers.net/q-eden/edn-t020.html.] a ranar 14 ga Nisan, kamar yadda yake a Gabas. Ya yi watsi da shawarar Papparoma na cewa Gabas suna amfani da kwanan watan yamma. A cikin c 155, Smyrnans sun bukaci a kashe Polycarp a matsayin Kirista, kuma ya mutushahidi.
wikipedia.org/wiki/Church_Fathers

Koyarwar Polycarp

Tshi Littafi Mai Tsarki da kansa ya yi amfani da kalmomin Helenanci a sarari episkopē (mai tsaro, mai tsaro, mai kula, bishop) da kuma prebuteros (dattijo, presbyter) tare. Babu ko alamar koyarwar manzanni ga mulkin mutum ɗaya (bishop) na ikilisiya ɗaya, balle wani birni ko yanki gaba ɗaya. Duk da haka, monoepiscopate [bishop guda] ya fito a karni na biyu, kuma an ambaci Polycarp a matsayin ɗaya daga cikin wadannan sarakunan birni. A cikin dukan wasikunsa guda bakwai na kwari, Ignatius na Antakiya ya maimaita [ly] ya raba episkopē daga prebuteros, yana

kiran su bi da bi, “manjoji” na Allah (oikonomos, chamberlain, gwamna, da wakili), da kalmar farar hula da aka yi amfani da ita ga Erastus a Romawa 16:23; da “mataimaka” (paredroi, kalmar da ba a yi amfani da ita a Sabon Alkawari ba). Wannan ra'ayin cewa dattawa mataimaka ne ga bishop bashi da tushe ko menene a cikin Nassi. A cikin tambarin Roman [Katolika] na Kiristanci, presbytery ya rikide zuwa matsayin firist a matsayin rukuni na musamman na masu shiga tsakani da aka ba da izini na musamman don gudanar da sacraments (baftisma, tarayya, da sauransu) a madadin bishop. Wannan kuma ba shi da tushe a cikin Nassi, inda ake kiran dukan Kiristoci firistoci.

Masu ilimin lissafi a cikin cocin Katolika na zamani, Anglican, da Orthodox suna amfani da wasikun Ignatius a matsayin takaddun shaida don tabbatar da monoepiscopate da papacy. Ana kuma amfani da Polycarp azaman hanyar hadi mai mahimmanci a cikin koyaswar magaji na manzanni, wanda ke nuna cewa iko yana cikin bishop saboda jerin alkawura da ba a karye ba ta hanyar nafa manzanni da kansu.peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia88.htm

Justin shahidi 100 - 165

JustinBa'al'ummai ne, amma an haife shi a Samariya kusa da rijiyar Yakubu. Lallai ya kasance yana da ilimi sosai: ya yi tafiye-tafiye da yawa, kuma da alama ya kasance mutum ne mai jin dadin akalla kwarewa. Bayan ya gwada duk sauran tsarin, dandanonsa masu girma da tsaftataccen fahimta sun sa shi almajirin Socrates da Plato.

ccel.org/ccel/schaff/anf01.viii.i.html

Yawancin malamai sun yarda cewa Justin ya kasance mai yawan magana, rikicewa, rashin daidaituwa kuma sau da yawa ba ya gamsar da muhawararsa. Duk da haka, shi mutum ne mai mahimmanci a tarihin Ikilisiya. A gare shi Kiristanci ya kasance "a zahiri, falsafar gaskiya, kuma, a zahiri, sabuwar doka ta rayuwa mai tsarki da mutuwa. Earlychurc.org.uk/justin.php

"Lahadi ita ce ranar da dukanmu za mu gudanar da taronmu na gama gari, domin ita ce rana ta farko da Allah, bayan ya canza duhu da al'amura, ya yi duniya, kuma Yesu Almasihu Mai Cetonmu a wannan rana ya tashi daga matattu. Domin an gicciye shi a ranar kafin Saturn (Asabar); da kuma a ranar bayan Saturn, wato ranar Rana, da almajiransa, ya bayyana ga manzanninsa.

“Dukan wadanda suke zaune a cikin birane ko a cikin kasa suna taruwa wuri daya, kuma ana karanta abubuwan tunawa da manzanni ko littattafan annabawa, muddin lokaci ya ba da izini; to, idan mai karatu ya kare, shugaban [wanda ake dauka yana daya daga cikin dattawan da aka nafa don shugabantar majalisa] ya ba da umarni da magana, kuma yana karfafa mu mu yi koyi da wadannan abubuwa masu kyau, mu yi addu'a tare, mu yi addu'a tare, mu yi addu'a tare. Ya kare, ana kawo burodi da ruwan inabi da ruwa, haka nan kuma shugaban ya yi addu'a da godiya gwargwadon ikonsa, sai jama'a suka yarda, suna cewa Amin (Harshen Ibrananci ya kasance); wankan nan domin gafarar zunubai, da kuma sake haihuwa, kuma wanda yake raye kamar yadda Kiristi ya umarta.

Wadanda suke da kyau, kuma suka yarda, suna ba da abin da kowane ya ga ya dace; kuma abin da aka tara ana ajiyewa a wurin shugaban kasa don kula da masu bukata:

1. marayu

2. matan da mazansu suka mutu
3. mara lafiya
4. duk wanda yake so,
5. wadanda ke daure da
6. baki da ke zaune a cikinmu

NOTE: Duk abin da suke bayarwa na wasu ba don kansu ba ne.

Mutuwarsa

An kama Justin da wasu tsarkaka kuma aka gabatar da su a gaban shugaban Roma, [wani jami'in Romawa yana da dukkan ikon da ya dace don kare Roma da yankin da ke tsakanin mil 100] wanda sunansa Rusticus. Sa'ad da suke tsaye gaban kotun shari'a, Rusticus magatakarda ya ce wa Justin: "Fiye da kome, ka ba da gaskiya ga alloli kuma ka yi biyayya ga sarakuna." Justin ya ce: "Ba za a tuhume mu ko kuma hukunta mu don yin biyayya ga umurnin Mai Cetonmu, Yesu Kristi ba."

Rusticus ya ce: "To, kai Kirista ne?" Justin yace "Eh nine."

Shugaban ya ce wa Justin: "Ana kiran ku mutum mai ra'adi kuma kuna tunanin kun san abin da ke koyarwa ta gaskiya. Ji: Idan an yi muku bulala kuma aka fille muku kai, shin kun tabbata cewa za ku hau sama?" Justin ya ce: "Ina fata cewa zan shiga gidan Allah idan na sha wahala haka. Gama na san alherin Allah yana ajiyewa har zuwa farshen duniya ga dukan waƙanda suka yi rayuwa mai kyau."

Shugaban hukumar Rusticus ya ce: "Kuna da ra'ayin cewa za ku hau sama don samun lada masu dacewa?" Justin ya ce: "Ba ra'ayi ba ne da nake da shi; abu ne da na sani da kyau kuma na tabbata ya tabbata."

Shugaban hukumar Rusticus ya ce: "Yanzu bari mu zo ga batun batun, wanda ya zama dole kuma cikin gaggawa. Justin ya ce: "Babu wanda yake da gaskiya da zai karkata daga bauta ta gaskiya zuwa bautar karya."

Shugaban hukumar Rusticus ya ce: "Idan ba ku yi yadda aka umarce ku ba, za a azabtar da ku ba tare da jin kai ba." Justin ya ce: "Muna fatan mu sha azaba sabili da Ubangijinmu Yesu Kristi, don haka mu sami ceto. Domin wannan zai kawo mana ceto da gabagadi yayin da muke tsaye a gaban mafi muni da kujerar shari'a ta Ubangijinmu da Mai Cetonmu." Wani kuma ya ce: "Ku yi abin da kuke so. Mu Kiristoci ne, ba ma hadaya ga gumaka."

Hakimin Rusticus ya yanke hukunci, yana cewa: "A yi wa waƙanda suka fi yin hadaya ga alloli kuma suka yi biyayya da umurnin sarki a yi masa bulala, a kai su ga hukuncin kisa bisa ga hukuncin dokoki." Suna tasbihi, shahidai masu tsarki sun fita zuwa inda suka saba. Aka fille kansu, don haka suka cika shaidar shahada wajen furta bangaskiyarsu ga Mai Cetonsu.

atholicradiodramas.com/Saints_Works_H_thru_J/justine_martyr_i_have_accepted_the_true_dctrines.htm

Hippolytus na Roma

Hippolytus(c. 170 - c. 236) yana daya daga cikin manyan marubutan farko.Coci. An haifi Hippolytus a cikin rabin na biyu na karni na 2, mai yiwuwa a cikinRoma.Photiusya kwatanta shi a cikin Bibliotheca (cod. 121) [na farko Byzantine encyclopedia] a matsayin almajiri naIrenaeus, wanda aka ce almajiri ne naPolycarp.

wikipedia.org/wiki/Hippolytus_of_Rome#Life

Koyarwar Hippolytus: Za su fara yi wa yara kanana baftisma. Idan kuma za su iya amsawa kansu, su amsa. Amma idan ba za su iya ba, bari iyayensu su amsa ko wani daga danginsu. Kuma na gaba za su yi wa manya baftisma; kuma na karshe mata. (Al'adar Manzo 21.3-5) <http://www.orlutheran.com/html/baptevid.html> [Ta hanyar bukatar amsa, ko da ta wani a cikin yanayin da suka yi kanana ko kuma ba su iya tunani ba, yana bukatar wani digiri na ilimi ko imani na zunubi, sakamakonsa da kuma bukatar gafara sai dai idan baftisma na jarirai al'ada ce kawai.]

Yadda aka saba yin baftisma na karni na farko—har zuwa akalla karni na sha biyu—shine nutsewa.“Game da baftisma kuma, ku yi baftisma ta wannan hanyar: Tun da farko na fadi wadannan abubuwa, ku yi baftisma cikin sunan Uba, da Da, da na Ruhu Mai Tsarki, cikin ruwa mai rai (ruwa mai gudana ko na radadi).

en.wikipedia.org/wiki/Aspersion

Hippolytus ya yi kakkausar suka ga girma matsayi na coci.Mulkin Madawwami, FW Mattox p. 203

Iyaven Girika

Irenaeus na Lyons

Irenaeus, (b. karni na biyu; d. karshen na biyu/farkon karni na 3) ya kasance Bishop na Lugdunum in Gaul, wanda yake yanzu Lyons, Faransa. Rubuce-rubucensa sun kasance masu habakawa a farkon ci gaban Kirista tiyoloji. Ya kasance sananne da wuri Kirista uzuri. Shi ma almajiri ne na Polycarp, wanda aka ce almajiri ne na Yahaya Mai-bishara. The Makiyayin Hermas (karni na biyu) ya shahara a cikin Ikklesiya ta farko kuma har ma da la'akar in assida wasu daga farkon Iyayen coci, kamar Irenaeus. An rubuta shi a Roma, a cikin Hellenanci. Makiyayin yana da iko mai girma a karni na biyu da na uku.

Littafinsa mafi shahara, *Akan Bidi'a* (c 180) ya lissafta bidi'o'i ya kai musu hari. Irenaeus ya rubuta cewa hanya daya tilo da Kiristoci za su kasance da hadin kai ita ce su karbi ikon koyarwa daya cikin tawali'u, wato majalisan bishop.^[2][Hadin kai ta wurin iko maimakon hadin kai cikin Almasihu.] Irenaeus ne ya fara ba da shawarar cewa za a karbi dukan bishara hudu a matsayin nassi.

Koyarwar Irenaeus na Lyons Domin ya zo ne domin ya ceci kowa da kansa, duk, ina ce, wadanda ta wurinsa aka sake haifarwa ga Allah, jarirai, yara, matasa, samari, da tsofaffi. (Against Heresies II.22.4)

orlutheran.com/html/baptevid.html

Clement na Alexandria

Clement na Alexandria (Titus Flavius Clemens) (c.150-211/216), shi ne memba na farko na Cocin Alexandria da ya fi suna, kuma daya daga cikin fitattun malamanta. Ya hada al'adun falsafar Girkanci tare da koyaswar Kirista kuma yana da darajag⁸agnosis. Ya raya KiristaPlatonism.^[2] Ma'anar tsakiya ita ceKa'idar Forms. Halittar gaskiya kadai an kafa ta akan sifofin, madawwami, marasa canzawa, cikakkun nau'ikan, wadanda takamaiman abubuwan ma'ana sune kwafi marasa kamala.Mduk wani ra'ayi na Plato a yanzu ya zama na dindindin na Kiristanci na Katolika/Protestant. Kamararnada a gabansu, Kiristoci sun ganeSiffofin Platokamar yaddaAllah' tunanin. wikipedia.org/wiki/Clement_of_Alexandria da wiki/Platonism

Gnosticism(Girkanci: ganni,ilimi) mutane allahntaka nerayukatarko aduniya abin duniyaAllah ajizi ne ya halitta,... daIbrahim allah, kuma an bambanta shi da madaukakin mahalli, wanda sharudda da yawa ke magana a kai.

en.wikipedia.org/wiki/Gnosticism

Gnosticisman yi amfani da shi ga kungiyoyin Kirista na farko wadanda suka yi iƙirarin ilimin kai tsaye fiye da Linjila ko matsayi na Ikilisiya. etymonline.com/index.php?l=g&p=7

Reshen Gnostic na Kiristanci da ya bayyana a karni na biyu ya yi nasa nau'in kawaici, yana da'awar cewa Yesu ya ba da "asiri" Ilimi tare da wasu almajirai, musamman ma.Maryamu Magadaliyada Thomas. Ceto, sun yi iƙirarin, ya zo ne kawai ta hanyar farawa—wani lokaci ya hada da abubuwan ban mamaki.

peculiarpress.com/ekklelesia/archive/Ekklesia67.htm

Asalin asalin Alexandria

Origen, ko Origen Adamantius (c185- c254) waniKirista na farkomalami kumamasanin tauhidi. Bisa ga al'ada, ya kasance waniMasari^[5]wanda ya koyar a Alexandria, yana farfado da Makarantar Cachetical, inda Clement ya koyar. Da farko sarki na Alexandria ya goyi bayan Origen amma daga baya ya kore shi saboda an nada shi ba tare da izinin sarki ba. Ya kaura zuwaKaisariya Maritimakuma ya mutu a can^[6]bayan an azabtar da su a lokacin da ake tsanantawa.

Yin amfani da iliminsa na Ibrananci, ya yi gyaraSeptuagint.^[2]Ya rubuta sharhi a kan dukan littattafan Littafi Mai Tsarki.^[2]A cikin Peri Archon (Ka'idodin Farko), ya bayyana bayyani na falsafa na farko na koyaswar Kirista.^[2]Ya fassara nassi da misali kuma ya nuna kansa a matsayin Stoic, Neo-Pythagorean, da Platonic.^[2]KamarPlotinus, ya rubuta cewa kurwa tana wucewa ta mata kai dabam-dabam kafin ta zama jiki a matsayin mutum da kuma bayan mutuwa, ta kai ga Allah.^[2] Ya yi tunanin har aljanu za su sake haduwa da Allah. Ga Origen, Allah bai kasance baYahwehama daKa'ida ta Farko, kumaKristi, daLogos, ya kasance farkashinsa.^[2]Ra'ayinsa na tsari mai matsayi a cikinTriniti, dan lokaci na kwayoyin halitta, "samumar wanzuwar rayuka," da "mai girma mai girma wanda ya biyo baya" an bayyana shi.rashin lafiyaa cikin karni na 6.^{[7][8]}

ha.wikipedia.org/wiki/Origen

⁸Koma zuwa thebiblewayonline.com - Gnosticism.

Koyarwar Origen: Ina amfani da wannan lokacin don tattauna wani abu da 'yan' uwanmu sukan yi tambaya akai. Ana yi wa jarirai baftisma don gafarar zunubai. Wane iri ne? Ko yausha suka yi zunubi? Amma tun da "Babu wanda ba a kebe shi daga tabo," mutum yana kawar da tabo ta asirin baftisma. Saboda wannan dalili, ana yi wa jarirai baftisma. Domin "In ba an haifi mutum ta ruwa da Ruhu ba, ba zai iya shiga mulkin sama ba." (Karanta Luka 14:5).

orlutheran.com/html/baptevid.html

Anthony Mai Girma

Anthony (c 251 - 356 kuma aka sani da Uban Duk Sufaye) ya fito Masar, fitaccen shugaba a cikin Iyayen Hamada. An yi bikinsa a cikin majami'u da yawa akan nasakwanakin idi: 17 ga Janairua cikin Eastern Orthodox Church da majami'u na Yamma; kuma Tobi 22, (30 ga Janairu) a cikin Coptic Orthodox Church da kuma Coptic Katolika. [Yan Koftik- A arewa Afro-Asiyaharshen da ake magana a ciki Masarhar zuwa akalla karni na sha bakwai.]

wikipedia.org/wiki/Anthony_the_Great

Iyayen Latin

Tertullian

Quintus Septimius Florens Tertullianus (c 160 - c 225), wanda aka tuba zuwa Kiristanci kafin 197, ya kasance kwararren marubucin ayyukan ban hakuri, tauhidi, rigima da ayyukan ascetic.^[13] Shi dan jarumin Roma ne. An kira shi "uban Kiristanci na Latin."

wikipedia.org/wiki/Tertullian#cite_note-2

(Economou, 2007, p. 22)

Tertullian ya yi tir da koyarwar Kirista da ya daukabi'da, amma daga baya a rayuwa sun rungumi ra'ayin cewa su kansu sun zo a matsayin masu bidi'a. Ya rubuta littattafai guda uku a cikin harshen Helenanci kuma shine babban marubuci na farko Latin Kiristanci, ta haka wani lokaci ake kira "Uban Cocin Latin."^[14] Babu shakka shi lauya ne a Roma.^[15] An ce ya gabatar da kalmar Latin "trinitas" game da Allahntaka (Trinita) zuwa ga kamus na Kirista^[16] (amma Theophilus na Antakiya (c115 - c183) ya riga ya rubuta game da "Uku-Uku-Cikin-Daya, na Allah, da Kalmarsa, da hikimarsa", wanda yake kama da kalmomin Trinitian),^[17] da kuma mai yiwuwa dabarar "Mutane uku, Abu daya" a matsayin Latin "tres *Mutane, da Substantia*" (daga kanta Koine Greek "treis *Ciwon kai, Homousios*"), da kuma kalmomin "vetus testamentum" (Tsohon Alkawari) da "novum testamentum" (Sabon Alkawari).

A cikin nasauzuri, shi ne marubucin Latin na farko wanda ya cancanci Kiristanci a matsayin "vera religio" [addini na gaskiya], kuma a tsari ya mayar da addinin Roman Empire na gargajiya da sauran kungiyoyin asiri da aka yarda da su zuwa matsayin "camfi." Amfaninsa na "mulkin bangaskiya" da alama Tertullian ya yi amfani da shi ga wasu takamaiman tsarin koyaswar [(De praescriptione, xiii).] Tare da haɓakar ka'ida da sacramentalism, kayyadaddun al'ada ya zo ana kallonsa da dacewa sosai ga kusancin mutum ga Allah. Abin da aka fada, da yadda aka ce; abin da aka yi, da kuma yadda aka yi ... da kuma lokacin da kuma inda kuma ta wanene ... duk sun dauki nauyin mahimmanci, tare da kowane karkata ko wanene ya kawo tsautawa kusan nan take daga "ikon cocin da ke zama." Wikipedia.org/wiki/Tertullian [Misali daya shine tya furta "cikin sunan

Yesu"⁹da aka yi amfani da shi a karshen addu'o'i da yawa da alama an fara amfani da shi a karni da yawa bayan an kafa coci tare da zuwan kayyadaddun al'ada.]
ha.wikipedia.org/wiki/Church_Fathers

Tertullian da Hippolytus su ne "fitattun mutane biyu kadai da suka yi hamayya da girma na bishop na Romawa.Mulkin Madawwami, FW Mattox p. 203

Daga baya a rayuwa, Tertullian ya shiga cikinMontanists,[Ru'ya ta kai tsaye daga Ruhu Mai Tsarki, don yin magana a matsayin bakunan allahntaka kuma suka yi magana cikin ru'ya mai ban sha'awa]mazhabar bidi'a wacce ta jawo hankalinsa.^[13]

ha.wikipedia.org/wiki/Church_Fathers

Tertullianya dauki ra'ayi [game da nassi] cewa "abin da ba a yarda da shi ba haramun ne." A wasu kalmomi, idan Nassosi masu tsarki sun yi shiru da gaske game da wani abu, to abin da suka yi shiru da gaske, ya zama haramun har abada. Wasu na zamaninsa, duk da haka, sun bayyana kamar yadda da gaba gafi cewa, "abin da ba a haramta shi ba, ya halatta." Don haka ra'ayin savanin haka, shi ne: Idan Allah bai ce komai ba game da shi, to lallai ba shi da wani abu a kansa. Don haka, ya kamata a ba wa mutanensa izini. [Fiye da shekaru dubu bayan haka] Luther da Zwingli suma sun auna kan wannan al'amari. Na karshen ya ci gaba da cewa duk wani abu "ba a umurce shi ba ko kuma an koyar da shi a cikin Sabon Alkawari ya kamata a ki shi ba tare da wani sharadi ba," yayin da Luther ya amince da ra'ayi na gaba - "Abin da ba ya saba wa Nassi na Nassi ne da nassi a gare shi." ... Amma na gaske shiru na Littafi Mai Tsarki¹⁰(inda Allah ya ce kwata-kwata BABU KOMAI daya ko daya game da wani abu) bai haramta ba kuma bai halatta ba..

NASARA taAl MaxeyMas'ala ta #401,Yuni 30, 2009 daga

wikisource.org/wiki/

AnteNicene_Ubanni/Mujalladi_III/Aplogetic/The_Chaplet,_ko_De_Corona/Babi_II

Wasu Koyarwa da Ayyukan Tertullian

Mulkin Imani- Ana iya cewa Tertullian yana yin amfani da wannan furci kullum, kuma ta hakan yana nufin yanzu al'adar da aka ba da izini a cikin Ikilisiya, yanzu Nassosi da kansu, kuma, watakila, kayyadaddun tsarin koyarwa. Duk da yake babu inda ya ba da jerin littattafan Nassi, ya raba su kashi biyu kuma ya kira su kayan aiki da alkawari.
ha.wikipedia.org/wiki/Tertullian

Bayan shekaru 1200 zuwa 1300 saboda gyare-gyaren Majalisar Trent (1545 – 1563) da Paparoma Paul III ya kira ya yanke shawarar cewa "al'adun majalisa da ubanni na coci sun kafa iko daidai da na Nassi."Mulkin Madawwami, FW Mattox, p. 291

Masu fasikancikuma**Masu kisan kai**kada a taba shigar da shi cikin coci a kowane hali. A cikin de pudicitia, Tertullian ya la'anci Paparoma**Callixtus** Idon kyale irin wafannan mutane idan sun nuna tuba.

ha.wikipedia.org/wiki/Tertullian

⁹Koma zuwa thebiblewayonline.com - cikin sunan Yesu

¹⁰Koma zuwa thebiblewayonline.com - Shiru na Nassi.

Cyprian na Carthage

Cyprian (Thascius Caecilius Cyprianus). Bishop na Carthage da wani muhimmin wuri Kiristamarubuci. Wataƙila an haife shi a farkon karni na 3 a cikin Arewacin Afirka, wataƙila a Carthage, inda ya sami kyakkyawan kayan gargajiya (arna) ilimi. Bayan ya koma Kiristanci, ya zama bishop (249) kuma daga ƙarshe ya mutu ashahidi (14 ga Satumba, 258) in Carthage.

Koyarwar Cyprian

Dangane da abin da ya shafi al'amarin jarirai: Kai [Fidus] ya ce bai kamata a yi musu baftisma a cikin kwana na biyu ko na uku bayan haihuwarsu ba, cewa dole ne a yi la'akari da tsohuwar dokar kaciya, kuma ba ka yi tunanin cewa mutum ya kamata a yi masa baftisma kuma a tsarkake shi a cikin kwana na takwas bayan haihuwarsa. A cikin majalisar mu ya zama kamar mu ba haka ba ne. Babu wanda ya yarda da kwas ɗin da kuke tunanin ya kamata a ɗauka. Maimakon haka, dukanmu mun yi hukunci cewa jinƙai da alherin Allah ya kamata a hana su ga wani wanda aka haifa (Haruffa 64: 2 [AD 253]).

Ricklobs.blogspot.com/2009/03/church-fathers-on-infant-baptism.html

Ambrose

Ambrose (337/340 – 397) shi ne Gwamnan Aemilia-Liguria a arewacin Italiya. A cikin 374 Bishop na Milan, Auxentius, wani Arian, ya mutu, kuma Arians sun kalubalanci magayi. Ambrose ya je cocin da za a gudanar da zaben, don hana tashin hankali, wanda zai yiwu. An katse adireshinsa da kira "Ambrose, bishop!" Da farko ya ƙi ofishin da kuzari, wanda bai shirya ba domin bai yi baftisma ba kuma bai horar da shi a kai a kai ba. tiyolojiamma, a lokacin da ya karbi wasika daga Sarkin sarakuna yana yabon dacewar Roma na naɗa mutane a fili ya cancanci matsayi mai tsarki, a cikin mako guda ya yi masa baftisma, naɗa shi kuma ya naɗa shi a matsayin bishop na Milan.

Cocin Katolika na ƙidaya Ambrose a matsayin ɗaya daga cikin asali guda huɗu likitoci na Church. Sauran sun kasance Saint Augustine, Saint Jerome, kuma Paparoma Gregory I. An lura cewa tauhidin Ambrose ya yi tasiri sosai da na Origen.

Ya yi amfani da wannan ilimin a matsayin mai wa'azi, yana mai da hankali musamman ga tafsirin Tsohon Alkawali, kuma iyawar magana ya burge shi. Augustine na Hippo, magajinsa na ruhaniya, wanda Ambrose's ya taimaka masa tubarsawa'azi.

Augustine

An horar da Augustine (354 – 430) don zama malami da falsafa. Karatunsa ya kebe kusan ga marubutan Latin kadai. Ya sami babban sha'awa ga Cicero kuma ya sanya shi sama da duk sauran tsoffin marubuta.

A cikin shekarunsa na farko ya sami koyarwar Manichean, [mulkoki biyu na har abada, ɗaya na haske ƙarƙashin Allah da ɗayan duhu a ƙarƙashin aljani] suna da kamanni da na Gnosticism. Bayan wasu shekaru takwas ya rabu da kungiyar ya koma Neo-platonism. rashin alheri shine tushen sharri (sirri boni), da kuma cewa wannan rashin alheri ya fito daga zunubin ɗan adam]. Sa'ad da yake ɗan shekara 27 ya zama "Kirista" amma ba lallai ba ne daga nazarin Littafi Mai Tsarki. Duk da haka, yayin da ya tsufa, ya ƙaura zuwa ja-gorar Littafi Mai Tsarki kuma ya guje wa falsafa. Yawancin lokaci, an haɗa su suna kawo rashin daidaituwa.

Wasu Tunani da Imani na Augustine

1. Ma'anar mugunta
Allah madawwami ne kuma ba zai iya canzawa ba. Shi ne mafificin alheri. Duk wani motsi daga Allah sharri ne. Alherin Allah ne kadai zai iya kiyaye mutane daga zunubi. Zabin kai maimakon Allah shine ainihin zunubi.
2. Asalin Mugu
"Don me za a sami mummuna a cikin sararin duniya wanda wani abu mai kyau da iko ya halitta daga kome?" (McGiffert, Tarihin Tunanin Kirista, 1933, p.89). Tir da halin duk abubuwan da aka halitta su sake komawa cikin abin da suka fito daga gare shi. Allah ba shi da alhakin zunubi amma ya halatta shi.
3. Asalin Zunubi (Tsarin Lalacewar Gada)
Ko da yake Augustine bai gaskanta cewa Allah ne ke da alhakin zunubi ba, ya yarda da al'adun Katolika da koyaswar Zunubi na asali.
4. Wasiyyar Kyauta
Mutum ya gāji halinsa gurbatacce daga Adamu kuma wannan ya zama abin motsa rai ga zunubi. Maza suna da 'yancin zaɓe amma ya kasa zaɓen Allah ya rayu domin ba tare da taimakon Allah ko alheri ba.
5. Aikin Farko na Alheri
Bangaskiya kyauta ce ta Ubangiji kuma babu wanda zai iya gaskata Allah sai idan alherinsa ya motsa shi. Ana ba da waɗannan kyaututtukan ba tare da la'akari da cancantar ɗan adam ba ko dai na gaske ko kuma wanda aka riga aka gani.
6. Alheri mara jurewa
Wanda Allah ya nufa ba zai iya hana shi yin haka ba ko da ya so.
7. Mulkin Allah
Allah madaukakin sarki. Nufinsa shine kawai ainihin nufin.
Kaddara
Wasu mutane an riga an kaddara su zuwa ga ceto, wasu kuma zuwa ga la'ana, wanda ya samo asali ne gaba daya saboda iradar sirrin Allah mara misaltuwa.
8. Kiyaye Waliyyai
Allah ya ba zaɓaɓɓun baiwar kiyayewa domin su dawwama har karshe. Saboda haka, babu wani daga cikin zaɓaɓɓu da zai iya faɗuwa ya bace.
9. Adadin zaɓaɓɓun da aka gyara
Adadin zaɓaɓɓun ba ya canzawa kuma yana daidai da adadin mala'iku da suka faɗi. Wannan imani ya dogara ne akan Ru'ya ta Yohanna 3:11 "Ka riƙe abin da kake da shi, kada wani ya ɗauki rawaninka."

Kalmar "Calvinism",

REW, shafi na 4 – 7

"Uban coci" Timeline

100 200 300 400 476

Sabon Alkawari wanda 95 ya rubuta

Clement ??-101

1st Korintiyawa gane

Farashin 35-110

Sacraments gabatar

Polycarp 69-155

Gane Matta da Markus

Justin 100-165

Hippolytus 170-236

Yana nufin baptisamar jarirai

Irenaeus 2nd-3rd Century

Yawancin littattafan Littafi Mai-Tsarki an gane su kuma an ambaci baftisma na jarirai

Clement 150-211

Tertullian 160-225

Farashin 185-284

Duka littattafai guda 4 sun karɓa [James, 2 Bitruskuma 2&3 Yohanna]

Anthony na Masar 251-356

Cyprus???-258

Majalisar Nicea 325

Roman State Church kafa

Ambrose 337-370

Augustine 345-430

----- Faduwar Daular Rum ta Yamma ---476

Babi na 3

Gnosticism

Mafarin Gnosticism ya dade yana zama abin jayayya kuma har yanzu babban batu ne na bincike. Yayin da a da ana daukar Gnosticism galibi lalata ce ta Kiristanci, yanzu da alama a bayyane yake cewa ana iya gano farkon tsarin Gnostic wasu karni kafin zamanin Kiristanci.
catholic.org/encyclopedia/view.php?id=5209

Wasu daga cikin gaskatawar da ke da alaka da Gnosticism sun bayyana daga Zoroastrianism wanda aka rubuta "tsakanin karni na 18th da 10th KZ." Amma "Wasu tsofaffin marubuta kuma sun ba da "kwanan wata" ta tatsuniyoyi da ta yi daidai da 6000 KZ.
el.wikipedia.org/wiki/Zoroaster

Plato ya rayu daga 428-348 BC. Yawancin litattafan tarihi da kundin sani sun yaba Socrates, Plato, da Aristotle don kasancewa mafi tasiri a tarihin Yamma. Ra'ayinsu na falsafa ya samo asali ne daga manyan jaruman tatsuniyoyi na Homer. Wannan ya haifar da kyakkyawan manufa ta falsafa wanda ya haifar da tsarin zamantakewa daban-daban na rayuwar Girkanci. Plato, ba shakka, ya kasance memba na zamantakewa. Wannan wani bangare ne na asalin gudummawar da ya bayar ga tunanin addini, dualism na mutum. Plato ya koyar da cewa mutum ya kunshi sassa biyu, "rai" da "jiki". Ya koyar da cewa kawai rai yana da kyau kuma mai kyau shine abin da dukan mutane suke nema. Naman mugu ne, ba ya iya yin alheri. [Wannan dualism na mutum (watau rai da jiki sun bambanta) wani bangare ne na imani na Gnostic kamar yadda za a lura a kasa]. wildbranch.org/Gkhebcia/index.html

Brad Scott a cikin The Greek Mind verses the Hebrew Mind ya rubuta: "A zamanin Yesu da Bulus akwai kungiyoyin tunani da yawa waɗanda za su fadi karkashin tutar Gnosticism. The nihilists da libertines za su zama biyu daga cikin waɗannan. Dukan waɗannan kungiyoyin za a rarraba su a matsayin masu adawa da doka ko kuma 'da shari'a' [a gaban shari'a]. ma'anarsa 'maimakon' ko 'a maimakon', ka ga a gaskiya babu wanda ya sabawa doka, sai dai kawai suna musun dokokin ALLAH, su maye gurbinsu da wasu dokoki, kowace al'umma, babba ko karama, tana iya jin cewa yana da 'yanci idan doka ta hana shi.

Tun daga hawan Gnosticism, na gaskanta cewa 'coci' an yaudare shi ta hanyar tiyoloji zuwa gaskanta cewa 'yanci shine 'yanci daga doka. Hanya daya tilo da mutum zai iya da'awar shi 'Kirista' ne kuma ya rike wannan tiyolojin ita ce ta kwatanta ko kuma ruya rubutun. Alaji[ba na gaske ba kawai na alama]ya fito daga farkon gnostics, kuma gnosticism shine tunanin Helenanci a mafi kyawun sa.

To, menene Gnosticism? A zahiri kalmar gnosis, kalmar Helenanci, tana nufin 'ilimi'. Wannan hanyar tunani kuma kungiya ce ta addini a lokacin Yesu. Koyaya, mafi dacewa shine hanyar tunani. A lura na ce hanya ce ta tunani, ba hanyar tunani ba ce. Babu yadda za a iya fassara wannan kalma a cikin yan jimloli, don haka za mu ayyana ta yayin da muke tafiya. Dukan ra'ayin gnosticism kurciya- wutsiya tare da dukan falsafar ruhi mai tsarki ko rai, da mugun jiki da duniya ta zahiri. Akwai digiri, idan kuna so, na wannan falsafar. Yawancin abin da ake koyarwa a addinin Kiristanci na zamani ba su da kyau idan aka kwatanta da wasu ketaren mutane kamar su Saminu, Saturninus, Cerinthus, Valentinus, ko ma Marcion. Idan ka fara da karamin koyaswar da ba na Nassi ba, ba da dadewa ba za ta kai ga babba. Yawancin waƙannan mutane (kimanin karni na 1-2 AD) sun kammala cewa Yesu ba mutum ba ne, amma ruhun Almasihu. Me yasa? Domin "allahntaka" ba zai kasance da mugun jiki ba tun da yake jiki mugu ne. Marcion ya koyar da cewa jikin Yesu 'fatalwa' ne. Yawancin ubanni na Ikklisiya na farko sun tsaya adawa da wannan koyaswar na ɗan lokaci, ban da Clement da Origen, waƙanda suka ji daɗin wannan koyaswar. Mahimmanci ga tsarin gnostic a fili shine dualism, wanda ke adawa da Allah madaukaki[allah without limitation]da jahili demiurge. (Wannan siffa ce ta ALLAH). A wasu tsarin, halittar duniya ta samo asali ne daga zato na hikima (Sophia).

Halittar kayan abu, gami da jiki, an ɗauke shi a matsayin mugun abu. Tartsatsin allahntaka, duk da haka, an lullube su a jikin wasu mutane masu ciwon huhu ko na ruhaniya, waƙanda ba su san asalinsu na sama ba. Allahn da ya wuce gona da iri ya aiko da mai fansa (Kristi), wanda ya kawo musu ceto a cikin sifar ganni ko ilimi. A wurin malaman gnostics, ceto bai dogara ga bangaskiya ko ayyuka ba amma sai dai sanin yanayin mutum, don haka akwai shagaltuwa da ɗabi'a da yawa. Babu dokoki don jiki tun da tambura ko ilimi na karshe ba su da sha'awar abubuwa na zahiri ko na zahiri. Wannan kuma yana nufin cewa aure ma an raina shi, don haihuwa ya shafi jiki. An gudanar da "unisex" a cikin kyakkyawan girmamawa. Karshen Gnosticism shine 'sauran duniya'. Ana amfani da koyaswar Sabon Alkawari da yawa don tallafawa wannan tunanin wanda za mu mayar da shi cikin mahallin daga baya. Gnosticism, a cikin magana ta tarihi, shine kawai ci gaban hankali na tunanin Hellenanci ko Hellenistic. Wannan falsafar, bayan karni da yawa, ta kai ga tsarin zuhudu kuma daga karshe zuwa tsarin Papal ma.

Tunanin Helenanci/gnostic na 'ciki' kawai yana sauti mai tsarki, mai kyau, da nassi. Matsalar ita ce. Hankalin mu da jikin mu ALLAH ne ya halicce mu kuma suna da bukату da sha'awa ta dabi'a. Waƙannan bukату da sha'awoyi Mahaliccinmu ne yake tsammani, don haka yana da dokoki don hankali da jiki. Idan tiyolojin mu ya musanta waƙannan ka'idoji (dalilin da gaske bai dace ba), tunaninmu da jikinmu za su gamsar da su ta wata hanya dabam. Wannan shine dalilin da ya sa a yawancin tiyoloji na Kirista an maye gurbin dokokin YHVH da 'dokar Kristi' inda akwai Ruhu. Allah, wanda ke zaune a cikin transmudane, yana sha'awar ruhaniya kawai kuma ba shi da sha'awar kulawar duniya.

A tunanin Girkanci akwai bambance-bambancen da za a iya gani cewa ba za a iya zama Allah ɗaya kaɗai ba. Wannan shine dalilin da ya sa za a iya samun sauyi mai yawa da bambancin ɗabi'a da ɗabi'a. Babu ka'idodin tushe don ɗabi'a. Hali ya canza kamar yadda zamani ya canza[Halin da'a na yau], kuma kowane masanin falsafa bai fi na karshe daidai ko kadan ba. Koyarwar Kirista a karni na farko ta koyar da cewa akwai Allah ɗaya kaɗai (Allah), duk da haka, tiyolojin Kirista da yawa ya ci amanar wannan shawara ta hankali game da Elohiym (Allah). Almajiran farko, dukan Yahudawa, sun kasance da aminci ta kowace hanya zuwa ga Sh'ma[tsakiya na addinin Yahudanci "Ji, ya Isra'ila: Ubangiji Allahnmu, Ubangiji ɗaya ne" Kubawar

Shari'a 6:4. Duk koyaswar da ke cikin littafin Ayyukan Manzanni sun tabbatar da haka. A tsakiyar karni na biyu al'ummai ne suka mamaye cocin, kuma tunanin al'ummai ya fara shiga cikin tunanin Helenanci.

Akwai abubuwa da yawa na yanayin Elohiym (Allah) waɗanda suka bambanta a waɗannan ra'ayoyin al'adu guda biyu masu bambanta. Muhimman abubuwa biyu game da koyaswar nassi ana samunsu cikin kadaitakarsa da rashin canzawa. A cikin tunanin Ibrananci, yanayinsa yana da alaƙa da dokokinsa da umarninsa. Addinai da yawa suna iya 'kira' cewa Shi ɗaya ne kuma ba ya canzawa, amma sun ci amanar wannan iƙirari bisa koyarwa. Wannan saboda tunanin Hellenanci yana cikin tsarin tunaninmu, kuma iƙirari kawai na imani game da Elohiym (Allah) ya bace da gaske. Imani abubuwa game da Allah (Allah) ba ɗaya ba ne da gaskata Allah (Allah).

IBADA

Ibada ita ce tushen tushen al'adun Girka. An gina manyan gine-gine da yawa don ɗaukar taron masu ibada da suka taru don bautar gumaka da kuma girmama alloli. [domin su je su yi ibada]. Ana tsammanin waɗannan taron za su faranta wa alloli rai kuma ya sa su yi farin ciki ga mutane. An bauta wa alloli daban-daban saboda dalilai daban-daban domin kowane allah yana shawagi a kan wani fanni na duniya. Ana rera waƙoƙi, ana kida, da rawa tsirara ya zama ruwan dare. Yin waƙa, wasa, da rawa ga alloli suna bauta, kuma wannan bautar ita ce ta haɗa kan mutane. Ayyukan luwadi sun zama ruwan dare gama gari domin jiki baya da nasaba da alloli. Halin tunani ne alloli suke sha'awar. Stoics duk da haka, ba za su rasa nasaba da irin wannan aikin ba. Bauta a gare su daidai ce ta hankali; duk da haka, yanayin da ya dace na hankali ba ya karkata ga jin daɗin jiki. Tunanin Girkanci na bauta, (proskuneo), ana ganinsa a matsayin takamaiman aikin girmamawa ko girmamawa. Ana kuma ganin bautar zamani ta mahangar Girka. Muna ibada a safiyar Lahadi. Kungiyoyin yabo da ibada sun shahara a yau, kamar yadda waɗanda ke jagorantar lokacin ibada a safiyar Lahadi. Ana ganin yabo a matsayin haɓakawa tare da ɗan lokaci mai sauri kuma ibada ita ce lokacin da aka rage jinkirin kuma an nuna kauna mai tsanani. Lokacin da mako-mako, na yau da kullun, damuwa na duniya ke tafiya a cikin zagayowar su, sai Yabo da Ibada suka sake farawa da safiyar Lahadi mai zuwa.

RUHU

Ga tunanin Hellenanci, ruhi na gaskiya shine "na duniya". Ana samun ta a rayuwa a wajen wannan duniyar kuma wannan falsafar tana iya kuma tana kaiwa ga kowane nau'in koyarwar "Sabon Zamani" da addinai masu alaƙa ciki har da Kiristanci na zamani. Allolin sun rayu a wajen wannan duniyar kuma don haka mutum na ruhaniya na gaske ya rayu a wajen kula da wannan duniyar kuma. Inkarin motsin rai da tsinewa wani bangare ne na wannan falsafar. Tunani mai kyau da ra'ayoyin da suka dace sune alamomin mutum na ruhaniya. Masu ilimi na gaske (masu kuɗi) ne kaɗai za su iya samun ruhi na gaskiya, kamar yadda aka kaddara matalauta don kula da abubuwan yau da kullun, abubuwan yau da kullun. Su ne masu tono rami, masu kula da su, manoma, da ma kafintoci.

Bauta wani abu ne da kuka yi da hankali kuma bai zama abin nunawa ba. Musanta kai abu ne mai matukar ruhi, domin na zahiri mugu ne. Da zarar shiga cikin sammai ya fi kyau. Wannan shine dalilin da ya sa kashe kansa ya kasance abu mai daraja sosai a tunanin Girkanci. Duk wani Nassosi da ke magana game da zama ɗan ƙasa na sama ana ganinsa yana ba da shawarar wanzuwar wannan duniyar. Ana ganin aure kamar na duniya kuma an guje shi. An kuma inganta nisantar nama da wasu abinci azaman samun babban kira tare da sabbin tambari. Tun da tambura ana daukar hankalin hankali, mai da hankali kan tunani mai kyau shine "cikin ruhu".

An kuma raina motsin rai a tunanin Gnostic. Don nuna motsin rai shine nuna rauni da rashin girma na ruhaniya. Lokacin da motsin rai ya kasance mai karfi kuma jiki ya ki sa'an nan farkon ya kasance da gaske na ruhaniya. Yawancin waɗanda suka fara tunanin gnostics an yi alkawarin yin shuru, domin babu wani

abin da mai ruhaniya da gaske zai iya fadi. Masu farawa na farko za su zauna tare nesa da sauran mutane na dan lokaci don su mai da hankali kan tunaninsu. Lokacin da suka dawo sun kasance mutanen ruhaniya na gaske wadanda kawai za su iya sadarwa tare da tambura [kidaya, fadi, fadi, magana, tunani, niyya ta ciki da ke karkashin aikin magana]. Wannan ya haifar da babban guguwar da aka kafa tsakanin limamai da limamai. Watakila Yesu ya yi nuni ga wannan tunanin sa'ad da ya hukunta Nicolaiyawa. Wadannan mazan za su dauki alwashi na rashin aure har abada, domin sun yi aure da Ubangiji (amarya kadai ce ta gaskiya).

TSIRA

Ceto daidai ne tunani da ka'ida a cikin yanayinsa. 'Gaskiya' shine sanin abubuwan da suka dace. Wannan ilimin ya zo ne kawai daga alloli. Ceto al'amari ne na akidu da ingantaccen ilimi game da alloli. A cikin tunanin gnostic, an ambaci manufar 'maballai' sosai da yardar kaina. Kalmomi na Nassi irin su, 'gaskiya', 'sani' ko 'ilimi', 'kalma' ko 'kalmomi', 'maballai' da 'kofofin', 'kidi' da 'bangaskiya', duk suna da alaƙa da wannan ilimin esoteric da alloli suka bayar. Wadannan sharuɗɗan an saukaƙe su zuwa koyarwar Sabon Alkawari. Sa'ad da Yesu ya ce "Ni ne kofa... Ni ne makiyayi nagari... Ni ne hasken duniya... Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne rai...", an fahimci wadannan suna magana game da tambari ko kuma wadanda suka sauko daga sama don rarraba wannan ilimin ko gnosis. Ya zo ya kawo 'makullan' ceto. Bari in tunatar da ku cewa a Girkanci tunanin tambura shine tunanin gama-gari ko kuma na alloli. Domin a kaddara rai zuwa sama dole ne mutum ya yi imani da wasu shawarwari game da tambura. Ikkli siya ta farko ta kasance 'Ibrananci' na karni biyu na farko kuma wannan shine dalilin da ya sa babu wani rikodin 'ka'idoji' da aka kafa. Ka'idodin sun zo daga baya lokacin da al'ummai suka mamaye cocin kuma Yahudawa da Kiristoci sun kori 'Muminai Yahudawa'.

ADDU'A

Yin addu'a ko sadarwa tare da alloli ba abu ne na yau da kullun ba, daidaitacce a rayuwar Helenanci. Ana kiran alloli da farko lokacin da wani abu ya kasance ba daidai ba ko kuma wani yana bukata. Mutum ya yi addu'a ba tare da bata lokaci ba. Sa'ad da aka yi bukukuwa a fagage masu girma, wannan zai zama lokacin sa hannu cikin rukuni don sadarwa da alloli. Wannan zai kasance da farko don taimakawa tare da nasarar nasarar kallon kallon da aka shirya don nishadantar da mahalarta. Addu'a yawanci tana da tsayi da launuka. Shugabanni a cikin taron yawanci suna yin wadannan addu'o'in ga alloli don mutane. Sadarwa tare da alloli shine taimako na farko da kuma neman dacewa.

A cikin tunanin Ibrananci, addu'a duka na al'ada ce kuma ba ta dade ba. Addu'a ta kasance gama gari kuma a jam'i. A cikin tunanin Ibrananci, addu'a yawanci albarkar Elohiym (Allah) ne, godiya gare shi da yin magana a lokacin da ya gabata. Addu'a tana kama da idi ne domin ita ma an sanya ta a 'kayyade lokatai'. Addu'a tana daga cikin horo, horar da mutum don sadarwa ta yau da kullun da mahallicci.

Sau da yawa a yau:

- a. Wani yana yi wa kowa addu'a
- b. Mai wa'azi yana nazarin Nassosi ga kowa da kowa.
- c. Yanzu ana iya sanya ran mutum a cikin madawwamin yanayi na ruhaniya ta wurin gaskata abubuwan da suka dace da kuma furta wasu shawarwari game da tambura.[Ayyukan don samun ceto maimakon ayyukan kauna da yabo.]

Menene Allah yake bukata a gare ni? an maye gurbinsu da Wanene tambarin?

an daidaita shi daga Ibrananci Mind vs. Greek Mind
wildbranch.org/Gkhebcia/index.html 2-10-2007

Fahimtar bambance-bambance a ra'ayinsu game da mutum [Girkanci, (duniya ba Yahudawa ba) a matsayin dualism; watau rai da jiki sun bambanta kuma Ibraniyawa (mutanen da Almasihu ko Almasihu ya zo) a matsayin dayantaka; watau rai da jiki sun hada kamar yadda Allah ya halicce su) zai ba da tushen fahimtar koyarwa, ayyuka da fassarorin Littafi Mai-Tsarki bayan zamanin Apostolic (100 AD).

Babi na 4

Matsayin Ikilisiya

Gidauniyar Church

Siman Bitrus ya amsa, "Kai ne Almasihu, Dan Allah Rayayye." Yesu ya amsa ya ce, "Mai-albarka ne kai, Saminu dan Yunusa, gama wannan ba mutum ne ya bayyana maka ba, Ubana wanda yake cikin sama ne ya bayyana maka. Ina gaya maka kai ne Bitrus, a kan dutsen nan zan gina ikilisiyata, kofofin Hades kuma ba za su rinjaye ta ba." (Matta 16:16-18).

Ga mabiyansa masu aminci ya ce, "Ku ne wadanda kuka tsaya tare da ni a cikin gwaji na, ni kuma na ba ku mulki, kamar yadda Ubana ya ba ni daya." (Luka 22:28-29) Sa'an nan a ranar Fentakos "Bitrus ya amsa, ya ce, "Ku tuba, a yi muku baftisma, kowannenku, cikin sunan Yesu Kristi domin gafarar zunubanku, za ku kuma karfi kyautar Ruhu Mai Tsarki: Alkawarin ya tabbata a gare ku, da 'ya'yanku, da kuma dukan wadanda suke nesa, ga dukan wadanda Ubangiji Allahnmu zai kira. Da wadansu kalmomi da yawa ya gargade su. Wadanda suka karfi sakonsa sun yi baftisma, kuma aka kara adadinsu wajen dubu uku a ranar." (Ayyukan Manzanni 2:38-41)

Kristi ne ya saya

Ku tsare kanku da dukan garken da Ruhu Mai Tsarki ya sa ku masu kula da su. Ku zama makiyayan ikkilisiyar Allah, wadda ya saye da jininsa. (Ayyukan Manzanni 20:28-29)

Kristi shine shugaban

Shi ne surar Allah marar ganuwa, dan fari bisa dukan halitta. Domin ta gare shi ne aka halicci dukan abubuwa: abubuwan da ke cikin sama da na duniya, ganuwa da ganuwa, ko kursiyai, ko masu iko, ko masu mulki, ko masu mulki; dukkan abubuwa sun halicce shi da shi kuma domin shi. Shi ne a gaban kome, kuma a cikinsa ne dukan abubuwa suke tare. Kuma shi ne shugaban jiki, Ikilisiya; Shi ne mafari kuma dan fari daga cikin matattu, domin a cikin kowane abu ya sami daukaka. Gama Allah ya ji dadi da dukan cikas sa su zauna a cikinsa, ta wurinsa kuma ya sulhunta wa kansa kome, ko na duniya, ko abin da ke cikin sama, ta wurin yin sulhu ta wurin jininsa da aka zubar a kan gicciye. (Kolosiyawa 1:15-20)

[W] duk za su tsaya a gaban kursiyin shari'ar Allah. An rubuta: 'Na rantse da rai,' in ji Ubangiji, 'Kowane gwiwa za ta durkusa a gabana, kowane harshe kuma za ya yi shaida ga Allah.' Dukanmu za mu ba da lissafin kanmu ga Allah." (Romawa 14:10-12)

Daga nassosin da ke sama a bayyane yake cewa Kristi shine Allah, cewa ta wurin jininsa; watau, hadaya ta kafara, ya sayi ikkilisiya kuma Allah da Da ne suka sa mutane masu aminci a cikinta. Shi, Kristi, shine shugaban ko shugaban wadannan mutane, Ikilisiya, wanda dukan mutane za su durkusa a gare shi.

Kungiya

“Shi [Almasihu] ne ya ba da wasu su zama manzanni, wasu su zama annabawa, wasu su zama masu bishara, wasu kuma fastoci da malamai, [wadansu sun fassara wannan koyarwar fastoci kamar yadda ‘wadansu za su zama’ an bar su] domin su shirya mutanen Allah don ayyukan hidima, domin a gina jikin Kristi har sai dukanmu mu kai ga hadin kai cikin bangaskiya da sanin cikakken Dan Allah kuma mu zama cikakke.” (Afisawa 4:11-13)

Ya yi addu’a domin hadin kai na masu bi “Ba wadannan kadai nake addu’a ba, amma kuma ga wadanda za su ba da gaskiya gare ni ta wurin maganarsu: domin dukansu su zama daya, kamar yadda Kai, Uba, ke cikina, ni kuma cikinka; domin su kuma su zama daya a cikinmu, domin duniya ta gaskata cewa ka aiko ni. kuma domin duniya ta sani kai ne ka aiko ni, kuma ka kaunace su kamar yadda ka kaunace ni.” (Yohanna 17:20-23.)

A matsayinsa na shugaban Cocinsa, Ya kafa kungiyarsa ta wurin ba da ayyuka da ayyuka daban-daban maimakon ofisoshi ko mukamai da za a buƙaci Ikklisiya ta yi aiki a matsayin kungiya daya mai aminci da aminci gareshi. Sun kasance:

- a. Manzanni - su yi shaida
- b. Annabawa - don annabta da/ko koyarwa
- c. Masu bishara - don shelar sakonsa na sulhu, ceto.
- d. Fastoci da malamai - dattawa, makiyaya, masu gadi, masu gadi, ma'aikata ko masu kula) don kiyayewa, gargadi, karfafawa, horarwa da koyar da wadanda suke karkashin kulawa.

Bulus ya bar Titus a Karita don ya nada dattawa a kowane gari. (Titus 1:5)

Ba za a iya sanin cikakken tabbaci ba ko an nada dattawa a kowane gari ko kowace ikilisiya, idan akwai ikilisiya fiye da daya a birni ko kuma gari. Mun san cewa Bulus ya kasance a Afisa na wani lokaci mai tsawo don haka yana yiwuwa akwai ikilisiyoyin ikilisiya ko gida fiye da daya. Ko da mutane fiye da daya da suke taruwa a wurare dabam-dabam, mutum zai iya yin hasashe ne kawai idan akwai dattawa a kowace rukunin Kiristoci da suke yin taro a gida ko kuma dattawa a birnin Afisa ko kuma dattawa daga kowace ikilisiya sun zama dattawan birnin Afisa. Haka abin yake ga Urushalima. Koyaya, a Urushalima mun san akwai dubban Kiristoci. Sun hadu a gidaje, su ma duk sun taru; “Dukan masu bi sukan taru cikin mashigin Sulemanu.” (Ayyukan Manzanni 5:12) [har lokacin da shugabannin Yahudawa suka soma tsananta wa]. Ko da akwai dattijai ga kowane “coci na gida” ko kuma ga dukan birnin, kungiyar masu bi ne da ba ta da aure a cikin zumunci da hadin kai da juna. Babu alamar dattijo ko rukunin dattawa guda daya suna da matsayi mafi girma fiye da kowane dattijo ko rukunin dattawa. Koma zuwa darussan thebiblewayonline.com Ayyukan Ikilisiyar Kristi da Makiyayansa kuma Bayin Kristi.

Bulus ya annabta cewa sha’awoyin mutum za su yi kokari su canza kungiyar Kristi don “Daga Militus, Bulus ya aika zuwa Afisa ga dattawan ikkilisiya, sa’ad da suka isa, ya ce musu:… Gama ban yi jinkiri in yi muku shelar dukan nufin Allah ba. Na tafi, mugayen kerkeci za su shigo cikinku, ba za su ji tausayin garke ba. (Ayyukan Manzanni 20:17-18, 27-31)

Daga Militus Bulus ya ci gaba da tafiya zuwa Urushalima. Da suka zo Urushalima, Ikkilisiya da manzanni da dattawa suka karbe su, suka ba da labarin duk abin da Allah ya yi ta wurinsu. Sai wadansu masu bi wadanda suke cikin kungiyar Farisawa suka mife, suka ce, “Dole ne a yi wa

al'ummai kaciya, a kuma bukace su su yi biyayya da shari'ar Musa. Manzanni da dattawa sun taru don su tattauna wannan tambayar. (Ayyukan Manzanni 15:4-7)

Wannan gargadin ga dattawan Afisawa da alama ya cika ba da daɗewa ba, a wani wuri wajen AD 100 kamar yadda aka gani a cikin rubuce-rubucen Clement na Roma, Ignatius na Antakiya, Polycarp na Smyrna da sauransu. Duk suna nufin “Bishop na wani birni.” Hakika, Ignatius ya nace a kan “rabon bishopric da presbytery da kuma ikon sarauta na bishop.” Babu inda aka sami mulkin dattijo ɗaya, bishop ko fasto a cikin Littafi Mai Tsarki.

Ignatius, Clement na Roma da kuma wasu sun kammala cewa don haɗin kai na masu bi ya faru dole ne a sami “ikon koyarwa ɗaya (episcopate).” “Saboda haka, a farkon karni na biyu, shugabancin coci ya fara canzawa zuwa wani abu mai kama da gwamnatin farar hula ta Roma. Takardun da ke da alhakin ba da shawarar wannan canjin da bai dace ba shine Ignatius, bishop na Antakiya, ko da yake akwai shakka game da sahihancin wasikunsa. ... bishopric da presbytery da monarchical ikon bishop, tafi har zuwa kwatanta bishop da Kristi da kansa [a fili daban-daban daga Ignatius da Clement].

Makiyayan ikkilisiya su kula da waɗanda aka sa a cikin kulawarsa; watau dole ne su ga idan akwai wanda ya ji rauni, ko makiya suka kai masa hari, ya bace, ko yunwa ko kishirwa, sannan su biya bukatarsu. Ba za a iya yin hakan daga nesa ba. Dole ne ya zama kulawa mai tausayi ta wanda ya san su kuma yana kaunar su fiye da kai kamar Yesu da kaunarsa gare mu.

Babi na 5

Tsakanin (Duhu) Zamani 476-1517 AD

Cocin Roman arne ne da Sarkin Roma Constantine ya kafa a Majalisar Nicaea a shekara ta 325 AD don karfafa daularsa. Nan da nan ta sami babban tasiri a kowane mataki na gwamnatin daular. Da faduwar Daular Rum ta Yamma a wajajen shekara ta 476 miladiyya Cocin Constantine Roman ya koma cikin Cocin Roman Katolika kuma ya zama mafi karfi na siyasa a Turai. Don haka, kusan shekaru 1,000 tare da tsarin feudal da rashin samun damar koyo, talakawan manoma sun gagara, ko don haka suka kuskura su kalubalanci manyan shugabannin coci da masu goyon bayan iyayengiji, sarakuna da sarakuna.

Kusan 1200 AD Kiristoci masu bi na Littafi Mai-Tsarki sun fara kalubalantar fassarori, koyarwa da ayyuka na cocin Katolika na hukuma. Sun ware kansu daga Cocin Roma, wanda suke ganin ridda ne. Saboda haka, ana ganin su a matsayin wata babbar barazana. Don kawar da wannan barazanar da ake tunanin an kafa kuma aka ci gaba da tsanantawa a mata kai daban-daban na tsanani.

Waldensiya (kimanin 1179)

Farkon Waldensiyawa sun yi imani da halin kunci, jama'awa'azida kuma nazarin nassosi da kai. Kungiyar ta samo asali ne a farshen karni na 12 a matsayin matalauta maza na Lyons, [Faransa]

kungiya ce ta shirya. Peter Waldo, dan kasuwa mai arziki Lyon, wanda ya ba da dukiyarsa a kusa da 1177 kuma ya tafi game da wa'azin manzannitalaucia matsayin hanyar kamala. A cikin 1179, sun tafi Roma, inda Paparoma Alexander III sun albarkaci rayuwarsu amma sun hana yin wa'azi ba tare da izini daga limaman yankin ba. Suka yi rashin biyayya suka fara wa'azi bisa ga fahimtar nassi. Ikilisiyar Roman Katolika ta gan su a matsayin marasa al'ada, an ayyana su a hukumanceyan bidi'afara da dama karni nazalunci wanda ya kusa halaka darikar.

en.wikipedia.org/wiki/Waldensian

A karni na 11, a cikin himmar Cocin Katolika don kafa tsarin mulkin Kristi da aka canza, fafarama na Romawa sun fara amfani da sabon kayan aiki -- Crusades. Da farko, 'Yan Salibiyya suna da matsayinsu na mamaye Urushalima da "Kasar Mai Tsarki". A kan hanyoyin 'yan Salibiyya, an yi wa dubban fararen hula da ba su ji ba ba su gani ba (musamman Yahudawa) fyade, yi musu fashi, da kuma yanka su. A cikin lokaci, duk da haka, an canza ra'ayin 'yan tawaye don murkushe adawa ta ruhaniya a cikin Turai kanta. A wasu kalmomi, an ta da sojoji da niyyar kashe dukan al'ummomin Kiristoci masu bi na Littafi Mai Tsarki.

Albigensesko Cathars (kusan 1200)

[Paparoma] Innocent III ya gaskata cewa 'yan hamayya masu bi na Littafi Mai Tsarki sun fi kafirai (Saracens, Musulmai, da Turkawa) muni, domin suna barazana ga hadin kan ... Turai. Don haka Innocent III ya dauki nauyin "yan tawaye" don kawar da su. Paparoma Innocent (wane suna!) ya yi kira ga Louis VII ya yi masa kisan gilla, kuma ya umurci Raymond VI ya taimaka masa.

Albigenses ko Cathars a kudancin Faransa ana daukar su a matsayin masu ilimi da wadata fiye da sauran a Faransa. Paparoma ya lakafta su a matsayin 'yan bidi'a tunda ba su bi ka'idodinsa ba. Sun mallaki kuma sun karanta Littafi Mai-Tsarki wanda firistoci ne kadai aka ba su izini su yi. A shekara ta 1209, Cocin Katolika ta fara ya'ki da 'yan'uwa Kiristoci Kiristoci. An kira su a cikin sakon da Paparoma Innocent ya yi a safiyar Lahadi a matsayin "baya na tsohon maciji". Innocent ya yi wa masu kisan alkawari alkawarin sarauta na samaniya idan suka dauki takubansu a kan mutanen da ba su da makami. Rushewar Katolika, wanda ya kasance yana gudana cikin iyalai, ya cika sosai har yanzu masana tarihi suna daukar Crusade a matsayin kisan kare dangi na farko a Turai.

quintessentialpublications.com/twyman/?page_id=10

A watan Yuli na shekara ta 1209 AD, sojojin mabiya darikar katolika, watakila wani bangare na yakin neman zabe na Cathars sun kai hari a birnin Beziers na kasar Faransa tare da kashe fararen hula 60,000 da ba su dauke da makamai, inda suka kashe maza da mata da yara. An kori dukan birnin, kuma sa'ad da wani ya yi karar cewa ana kashe 'yan Katolika da kuma "masu bidi'a", 'yan majalisar Paparoma sun ce su ci gaba da kashe-kashe kuma kada su damu da shi domin "Ubangiji ya san nasa."

A Minerva, an kashe Kiristoci 14,000 a cikin harshen wuta, kuma "masu-aminci [Katolika]" sun datse kunnuwa, hanci, da lefun "bidi'a". A Note: A cewar Webster II New Riverside Dictionary Dictionary, wannan bidi'a ne: "Wanda ke da ko kuma ya ba da shawarar ra'ayoyin masu jayayya,

esp. wanda ya fito fili yana adawa da akidar da aka yarda da ita na Cocin Roman Katolika a hukumance."

Wadannan misalai ne daga dogon tarihi na zalunci na Katolika da aka yi wa makiyansu masu daci, Kiristoci masu bi na Littafi Mai Tsarki. Mafi muni da mu'amala da masu bi na Littafi Mai-Tsarki ke tafe a wannan mataki na tarihin Katolika na jini da aka sani da Inquisition. Paparoma Alexander IV ya kafa Ofishin Bincike a Italiya a shekara ta 1254. Mai bincike na farko shi ne Dominic, dan Spain wanda ya kafa tsarin sufaye na Dominican.

Daga 1200 zuwa 1500 dogon jerin farillai na Paparoma a kan Inquisition, suna karuwa cikin tsanani da rashin tausayi, da dukan manufofinsu game da bidi'a, suna gudana ba tare da hutu ba. Tsari ne mai tsayin daka na doka: kowane Paparoma ya tabbatar kuma yana inganta kan na'urorin magabata. Dukkanin ana kai su zuwa ga karshe daya, na kawar da kowane bambanci na imani gaba daya ... Binciken ya saba wa mafi sauƙi ka'idodin adalci na Kiristanci da kauna ga makwabcinmu, kuma da an ki shi da tsoro na duniya a cikin tsohuwar Coci. D

Inquisition ya kasance zalla kuma na musamman cibiyar Katolika; An kafa ta ne don bayyana manufar halaka kowane dan adam a Turai wanda ya bambanta da imani da ayyukan Roman Katolika. Ya bazu daga Faransa, Milan, Geneva, Aragon, da Sardinia zuwa Poland (karni na 14) sannan zuwa Bohemia da Roma (1543). Ba a soke shi ba a Spain sai 1820. E mtc.org/inquis.html

^APeter S. Ruckman, Ph.D.; Tarihin Cocin Sabon Alkawari (Kantinan Littattafai na Muminai na Littafi Mai Tsarki; Pensacola, Florida; 1 1989)

^DJH Ignaz von Dollinger; Paparoma da Majalisar (London, 1869); Kamar yadda aka ambata a cikin Dave Hunt, Wata Mace ta hau dabbar

^EPeter S. Ruckman, Ph.D.; op cit.

John Wycliffe (1328-1384)

Wycliffe limamin Ingila ne wanda ya yi karatu kuma ya koyar a Oxford tsawon rayuwarsa. A cikin wannan lokaci Cocin Roman ya mallaki mafi yawan kadarorin a Ingila da Turai kuma limaman coci ba komai ba ne illa fasikanci da masu mallakar filaye marasa gaskiya wanda ya haifar da mutane masu nauyi.

A cikin 1376 Wycliffe ya rubuta Of Civil Dominion. A cikinta ya bayyana cewa akwai bukatar zama tushen dabi'a na shugabancin ikiliziya (Dukkan firistoci su zama mutanen kirki). Mallakar filaye mai yawa shine tushen matsalar [wannan yana iya zama kamar wutar lantarki]. John na Gaunt, wanda yake sarauta a matsayin sarki na Richard II, karamin yaro a lokacin, ya yi farin ciki ya kwace cocin Romawa daga dukiyarta don "tsarkake matsayin firist." Wannan kuma ya ba Wycliffe English Royal kariya kuma ya haifar da sake fasalin coci a 1378 AD.

Wycliffe ya yi hamayya da koyarwar Katolika, ikon Paparoma da kuma koyaswar Transubstantiation, talakawa masu zaman kansu, matsananciyar unction don kuɗi (shafe marasa lafiya, daga Yakubu 5: 14, 15) da purgatory, da dai sauransu. Ya nace a cikin rubuce-rubucensa cewa:

- a. Paparoma ba shine shugaban ikkilisiya ba, Kristi ne!
- b. Paparoma shine Anti-Kristi!
- c. Umarni biyu ne kawai na hafsoshi a cikin ikilisiya: dattawa da dattawa.

d. **Littafi Mai-Tsarki, ba Ikilisiya ba, shine kadai ikon mutum.**

e. Ikilisiya yakamata ta sake yin kwatancen kanta bisa tsarin Sabon Alkawari.

A cikin 1382, shekaru 71 kafin faduwar Daular Roma ta Gabas, ya buga Littafi Mai Tsarki na Turanci na farko. A shekara ta 1428, shekaru arba'in da huɗu bayan mutuwar, Cocin Katolika ta yi Allah wadai da shi a matsayin ɗan bidi'a, ta tono kasuwansa, ta kai su bayan birnin kuma ta kone su.

Chaucer (c. 1343-1400)

Geoffrey Chaucer ne adam watamarubucin Ingilishi ne, mawaki, masanin falsafa, shugaba, kotukumajami'in diflomasiyya. Abokin Chaucer kuma majibinci ya kasance John of Gaunt 1st Duke na Lancaster, Duke na Aquitaine [watakila sarki ko mai mulkin Ingila a lokacin Wycliffe] Ko da yake ya rubuta ayyuka da yawa, an fi tunawa da shi saboda rashin kammalawa. frame labari Canterbury Tales, tarin labaran da mahajjata alhazai suka bayar akan hanyar zuwa babban coci a Canterbury. Wani lokaci ana kiran mahaifinsa Adabin Turanci, Chaucer wasu masana sun kirga a matsayin marubucin farko da ya nuna halaccin fasaha nana harshe harshen Turanci, maimakon Faransanci ko Latin. Chaucer ya zana sosai a kan tushensa, 'yan adam Boccaccio.
wikipedia.org/wiki/Geoffrey_Chaucer

Jan Hus (1372 - 1415)

Jan Hus ya rinjayi koyarwar John Wycliffe. Ya ba da shawarar sake gyara cocin da ke Bohemia kamar yadda Wycliffe ya yi a Ingila. An san wasu daga cikin mabiyansa da Husites, [wadanda al'amurran zamantakewa suka motsa su da Czech wayar da kan jama'a (wikipedia.org/wiki/Hussite)] yayin da ake kiran mafi yawan mabiya Taborites. Taboriyawa sun ki dukan koyarwar da ba su kafa ta Littafi Mai Tsarki ba. Kusan 1450, wasu daga cikin Taborites sun kafa ƙungiyar da aka sani da Bohemian Brothers. The Cocin Moraviya kasance ɗaya daga cikin al'ummomin farar hula na Furotesta. The Cocin Roman Katolikaya ɗauki koyarwar Hus na bidi'a. Ya kasance sallama cikin 1411, wanda aka hukunta Majalisar Constance, kumakone a kan gungumen azabaa 1415 yana da shekaru 43.

Hus ya kasance babban mai ba da gudummawa ga Furotesta, wanda koyarwarsa ta yi tasiri mai karfi a kan jihohin Turai da kuma a kan Martin Luther kansa. The Hussite Wars haifar da Ƙungiyoyin Basel wanda ya ba da izinin yin gyare-gyare a coci a cikin Mulkin Bohemia-kusan karni kafin irin wannan ci gaba ya faru a cikin juyin Lutheran. en.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus

Sauran ayyukan Katolika kuma sun kasance kamar:

- a. Simony - An sayar da ofisoshin Cocin ga mafi girman mai ba da izini yana barin mafi yawan mutanen da ba su dace ba su zama bishop da abbats [shugaban gidan sufi da farancin iko fiye da bishop].

Tsakanin Tsakiya da Tarihin

Zamani, Myers, shafi na 115116

- b. Abubuwan da ake bukata - siyan gafara, duka yanzu da bayan mutuwa. Siyar da Indulgences na John Tetzel shine lokacin huta na Martin Luther da Roma - 1517. Bisa ga koyarwar Romawa, purgatory yayi daidai da jahannama, kawai ba ya dade, amma duk dole ne su wuce ta. Papparoma ya yi iƙirarin cewa yana da iko da iko don ya rage ko ya kawar da waɗannan

wahala. Ya fara da Paparoma Pascal I (817824) da John VIII (872882) kuma ya zama riba sosai. Wannan ya zama hanyar “sayar da gatan zunubi.”

Littafi Mai Tsarki na Halley, shafi na
787therestorationmovement.com/courses/chlesson03.htm

Petr Chelčický (c. 1374 - 1460)

Petr Chelčický ya kasance a Kiristada shugaban siyasa kuma marubuci a Bohemia. Tunaninsa ya rinjayi Thomas of Štítýn, John Wycliffe, Jan Hus, da al'adar Waldensiya.

Ya soki yadda ake amfani da karfin tuwo a cikin lamarin imani. Ya koyar da cewa ya kamata Kirista ya yi ƙoƙari da lcin ason rai, cewa kada ya tilasta wa wasu su zama nagari, kuma nagari ya zama na son rai. Ya gaskata cewa dole ne Kirista ya ƙaunaci Allah da **makwabcin mutum, da kuma cewa wannan ita ce hanyar da za a juyar da mutane maimakon ta tilastawa**. Ya ci gaba da cewa kowane irin tilastawa mugu ne, kuma bai kamata Kiristoci su saka hannu cikin gwagwarmayar siyasa ba.

Koyarwar Chelčický ta haɗa da ra'ayoyin da aka karɓa daga baya Morabiya, Anabaptists, Quakers, kuma Baptists. Shi ne na farko mai fafutuka marubucin Renaissance, preting Erasmus kuma Menno Simons da kusan shekaru 100.

en.wikipedia.org/wiki/Anabaptist

Erasmus (1466 - 1536)

Erasmus wani masani ne ɗan ƙasar Holland [‘yan adam] kuma ɗalibi ne mai ƙware sosai. Ya gyara jerin nazari kan Ubannin Coci waɗanda suka ba da tarihin farko na ƙaura daga tsarin Sabon Alkawari. Ya kuma gyara Sabon Alkawari na Hellenanci da aka buga na farko kuma ya fallasa rashin isa ga Vulgate na Latin da aka yi amfani da shi a matsayin nassin Nassosi a cikin cocin Katolika da ya yi amfani da shi tun a zamaninsa na Ermus. sukar cocin Katolika bai ƙaddamar da wani shiri mai ƙarfi na gyarawa ba, duk da haka, ya ba da yawancin abubuwan da wasu maza suka yi amfani da su, an ce Erasmus ne ya sanya kwan da Luther ya kyanƙyashe. Mulkin Madawwami, FW Mattox, p 229

Machiavelli(1469-1527)

"Humanism a cikin matsananci aiki ne na Machiavelli mai suna The Prince." A cikin wannan littafin ya ce:

- a. Dole ne yarima mai nasara ya ware duk wani abin da ya shafi addini da xa'a.
- b. Zai dace ya zama mai addini kuma a lokaci guda kuma yana yin zamba.
- c. Yana iya zama mara tausayi idan ya cancanta.
- d. Za a sami ma'auni guda biyu na ɗabi'a - ɗaya na sarki ɗaya kuma na al'umma.
- e. Dole ne yarima ya ki amincewa da talakawa domin su ma butulci ne, marasa daidaito, mayaudari da kwadayi.
- f. Don haka bai kamata yariman ya dauki kansa a daure ya cika duk wani alƙawari da ya dauka wa mutane ba.
- g. Ya kuma jaddada cewa jiha ce ta koli a kan mulki kuma dole ne a yi ta kuma a ci gaba da yin karfi.

A cikin wannan ya fito da ka'idar kama-karya. Mussolini ya rubuta takardar shaidar digirinsa a kan 'Ra'ayoyin Soja na Machiavelli'." Mulkin Madawwami, FW
Mattox, p. 236

Humanism da / ko Humanists

'Yan Adam Tushen sun kasance karni a bayada Renaissance.

Hellenanci dan adam

Karni na shida KZ pantheists (wanda ya yi imani da alloli da yawa) Thales na Miletus kuma Xenophanes na Colophony shirya hanya don tunanin dan adam na Girka daga baya. An yaba Thales da kirƙirar maxim "Ka san kanka". Xenophanes ya ƙi yarda da alloli na zamaninsa kuma ya ajiye allahntaka don ƙa'idar haɗin kai a sararin samaniya. ... Waɗannan Helenawa na Ionian sune masu tunani na farko da suka gane cewa yanayi yana samuwa don yin nazari daban daga duk wani daula da ake zargin allahntaka. ... A karni na uku KZ. Epicurus ya zama sananne ga taƙaitaccen jimlar sa namatsalar mugunta, rashin imani da lahira, da kuma hanyoyin cimma burin mutum *eudaimonia* (Girkanci ma'ana farin ciki).

Dan Adam na tsohuwar Asiya

Falsafa ta tsakiya ta dan adam wacce ta ƙi ikon allahntaka da halin kokwanto game da allahntaka ana iya samuwa a cikin:

- a.) 1000 KZ a cikin Lokayatatsarin falsafar Indiya (shakkun falsafada rashin kula da addini)
- b.) ta 6 karni BC in Taoism (tsarin da'a zuwa 'Yan Confucian)
- c.) Hakanan a cikin karni na 6 KZ. Gautama Buddha, tun da babu rai ko wani abu na rai da zai iya wanzuwa da gaske, ra'ayin cewa rai zai rayu a nan gaba, dawwama, ba ya canzawa, i ya dawwama har abada: wannan ba koyarwar wauta ce gaba daya ba?^[18]

Dante (c.1265-1321)

Dante Alighierian Italiyanci mawaƙi na Tsakanin Zamani. Ya rubuta Divine Comedy, wanda marubucin ya kira Commedia daga baya kuma aka yi masa lakabi da Divina Boccaccio, [a Renaissance dan adam (1313-1375)] galibi ana daukarsa mafi girman aikin adabin da aka haɗa a cikin Harshen Italiyanci kuma fitacciyar duniya adabi. [Aka'ida an rubuta ayyukan wallafe-wallafe a cikin Latin na gargajiya maimakon Italiyanci.]

The Divine Comedy ya bayyana tafiyar Dante Jahannama (Rashin zafi), Purgatory (Purgatorio), da Aljanna (Pradiso), wanda mawaƙin Rum ya jagoranta Virgils sannan ta hanyar Beatrice. Kalmar "wasan ban dariya," a ma'ana na al'ada, yana nufin ayyukan da ke nuna imani ga sararin samaniya da aka ba da umarni, wanda abubuwan da suka faru ba kawai sun karkata zuwa ga karshe na farin ciki ko "mai ban sha'awa" ba, amma ƙarshen rinjayar da nufin rai wanda ya ba da umarni ga komai zuwa kyakkyawan kyakkyawan aiki watau aikin hajji daga wuta zuwa Aljanna yana farawa da ruɗani na ɗabi'a na mahajjaci kuma ya ƙare da hangen nesa na Allah / wikipekieri. [A bayyane yake wannan shine yawancin imanin koyarwar Katolika na lokacin.]

Renaissance Humanism,

A shekara ta 1806 an yi amfani da Humanismus don kwatanta tsarin koyarwa na gargajiya da makarantun Jamus ke bayarwa. Renaissance Humanism wanda ya bunƙasa a Italiya ya yi ƙoƙarin farfado da ilimin Girkanci da Latin na gargajiya. A cikin ƙarshen karni na 18 da farkon 19, an

Ka'idar rubutun talla (komawa ga tushen) shima yana da aikace-aikace da yawa. Masu ilimin dan Adam sau da yawa suna adawa da masana falsafa na motsin da ya gabata Ilimin ilimi, "masu makaranta" na jami'o'in Italiya, Paris, Oxford da sauran wurare. Hanyar masana ta samo asali ne ta hanyar haɗin kai da kimiyya da falsafar tsohuwar Helenawa da Larabawa na da a cikin kofari na haɗa tunanin. Aristotleda Katolika. Amma ba su yi aiki da littattafan adabi, tarihi da sauran littattafan al'adu na zamanin da ba.

wikipedia.org/wiki/Renaissance_humanism

Sake gano tsoffin rubuce-rubucen rubuce-rubucen ya kawo karin zurfi kuma ingantaccen ilimi na tsoffin makarantun falsafa kamar su. Epicureanism, kuma Neoplatonism, wanda hikimar Maguzawa 'yan Adam, kamar Ubannin Ikilisiya na dā, sun kula, aƙalla da farko, don la'akari da cewa sun samo asali ne daga wahayin Allah kuma don haka ya dace da rayuwa ta dabi'ar Kiristanci. (en.wikipedia.org/wiki/Humanism) Ta hanyar sake mai da hankali kan waɗancan litattafai na adabi, na tarihi, na baka, da na tiyoloji, dan Adam na Renaissance ya sauya alkiblar al'adu da hankali na Turai. A falsafar Renaissance yaɗan adam sun fi mai da hankali sosai kan tattaunawar Plato da kasa da rubutun Aristotelian. wikipedia.org/wiki/Renaissance_humanism

Ingantacciyar masaniya da rubuce-rubucen fasaha na Girka da na Roman kuma ya yi tasiri ga haɓakar kimiyyar Turai wanda Platonism (ka'idar siffofi da ka'idodin ka'idoji) suka tsaya tsayin daka ga Aristotelian maida hankali (bincike ko ka'idar kira da manufa) akan abubuwan da ake gani na zahirin duniya.^[33] Amma 'yan adam na Renaissance, waɗanda suka dauki kansu a matsayin maida da daukaka da daukaka na zamanin da, ba su da sha'awar kirƙira kimiyya. Koyaya, a tsakiyar tsakiyar zuwa karshen karni na 16, har ma da jami'o'in, kodayake har yanzu Scholasticism (Scholasticism) ya mamaye shi. Kuduri nasabanita hanyar tattaunawa), ya fara buƙatar a karanta Aristotle cikin ingantattun rubutu da aka gyara bisa ga ka'idodin ilimin falsafa na Renaissance, don haka ya kafa fage ga rigimar Galileo tare da ɓangarorin dabi'un Scholasticism.

Karni na sha tara da na ashirin

Kalmar "addinin dan adam" wani lokaci ana danganta ta ga Ba'amurke Uban kafa, Thomas Paine, ko da yake har yanzu ba a tabbatar da shi ba a cikin rubuce-rubucen da ya tsira. Thomas Paine ya kira kansa masanin ilimin tauhidi, kalmar da ke haɗa Hellenanci don "Allah", "ƙauna," da "mutum", kuma yana nuna cewa yayin da ya yi imani da wanzuwar halitta mai hankali a cikin sararin samaniya, ya ƙi da'awar da kuma dukan koyaswar addini da ake da su, musamman ma abubuwan banmamaki, masu wucewa da kuma ceto. Ƙungiyar Parisian ta Theophilanthropy ta yi amfani da littafin Paine, *The Age of Reason* (1793), don zubar da izgili a kan nassi hade da izgili na Voltairean "don fallasa wauta ta tiyoloji da aka gina akan tarin tatsuniyoyi na Levantine marasa daidaituwa." A cikin karni na 19 Ludwig Feuerbach na Hegeliansya rubuta ("Mutum abin bautawa ne ga mutum" ko "allah ba kome ba ne [sai] mutum ga kansa").

Masu sa hannu na asali na Humanist Manifesto I na 1933, sun bayyana kansu a matsayin masu bin addini. Saboda gazawar addinan gargajiya wajen biyan buƙatun zamaninsu, masu rattaba hannu a shekara ta 1933 sun bayyana cewa ya zama wajibi a kafa addinin da ke da karfi don biyan buƙatun zamanin. Tun daga nan aka rubuta karin Manifestos guda biyu don maye gurbin na farko.

A cikin Gabatarwa na Humanist Manifesto II, marubuta Paul Kurtz da Edwin H. Wilson (1973) sun tabbatar da cewa ana buƙatar bangaskiya da ilimi don hangen nesa na gaba. Manifesto II ya yi nuni da wani sashe kan Addini kuma ya ce addinin gargajiya yana cutar da bil'adama. Manifesto II ya gane kungiyoyi masu zuwa don zama wani ɓangare na falsafar dabi'arsu: kimiyya, da'a, dimokuradiyya, addini, da ɗan adam na Markisanci.

A cikin 1941, daKungiyar 'Yan Adam ta Amirka shirya. BayanYaƙin Duniya na Biyu, uku fitattun 'yan Adam sun zama daraktocin farko na manyan sassa naMajalisar Dinkin Duniya:Julian Huxley ne adam watanaUNESCO,Brock ChisholmnaHukumar Lafiya Ta Duniya, kumaJohn Boyd-OrrnaKungiyar Abinci da Aikin Noma.^[49]

A shekara ta 2004,Kungiyar 'Yan Adam ta Amirka, tare da wasu kungiyoyi masu wakiltar agnostics, wadanda basu yarda, da sauran masu tunani ba, sun shiga don kirƙirarCoalition Secular for Americawanda ke bada shawara a cikiWashington, DCdominrabuwa da coci da jihakuma na kasa baki daya don karbuwar Amurkawa marasa bin addini. Babban Darakta na Kungiyar Haɗin Kan Duniya don Amurka shineSean Fairclothdan majalisar jiha mai tsawo dagaMaine.

Masu bin Adam na zamani, irin suCorliss LamontkoKarl Sagan, Dauki cewa dole ne ɗan adam ya nemi gaskiya ta hanyar hankali da mafi kyawun shaida da kuma yardashakkar kimiyyada kumahanyar kimiyya. Duk da haka, sun ba da shawarar cewa dole ne a yanke shawara game da nagarta da mugunta a kan daidaikun mutane da kuma amfanin jama'a. [watau, babu cikakkun dabi'u.] A matsayin tsari na ɗabi'a, ɗan Adam ba ya la'akari da al'amuran metaphysical kamar wanzuwa ko rashin wanzuwar halittu masu mutuwa. Humanism yana aiki tare da abin da yake ɗan adam.^[9]Don haka babu cikak.

A cikin 1925, masanin lissafi da falsafar IngilishiAlfred North Whiteheadgargadi: "Annabcin naFrancis Baconyanzu an cika; kuma mutum, wanda a wasu lokuta ya yi mafarkin kansa a matsayin ɗan kasa da mala'iku, ya mika wuya ya zama bawa kuma mai hidima na halitta. Har yanzu abin jira a gani ko dan wasan kwaikwayo daya zai iya taka sassan jiki biyu."^[10]
en.wikipedia.org/wiki/Humanism

Babi na 7

Takaitawa

Manzannin sun yi gargadi game da lokacin da mutane za su rabu da koyarwa mai kyau kuma su bi sha'awoyinsu. A bayyane yake wannan ya riga ya faru ta wasikun Yohanna zuwa ga ikilisiyoyin Asiya da aka rubuta a Ruya ta Yohanna.

A cikin shekarun da suka biyo bayan zamanin manzanni (bayan 100 AD) rubuce-rubucen "uban coci" sun fara bin ra'ayinsu. A cikin shekaru da yawa koyarwarsu da ayyukansu sun zama mummunan ko kuma gurbatacce har malaman Littafi Mai Tsarki na Katolika sun ƙi yawancin waɗannan ayyuka da koyarwar a cikin kasadar rayuwa da rayuwa. Wasu sun so kawai su gyara wasu munanan ayyuka maimakon komawa ga Littafi Mai-Tsarki ga dukan koyarwa da ayyuka.

Daliban Littafi Mai-Tsarki na ƙarni sun fahimci buƙatar komawa ga Littafi Mai-Tsarki don ja-gora a rayuwar da ke faranta wa Allah rai da kuma bauta masa kullum. Wycliffe ya yi magana game da koyarwa da ayyukan Cocin Katolika da ba sa cikin nassosi. Ya kuma so ya yi tanadin Littafi Mai Tsarki a yarensa domin talakawa su sami ilimi mafi kyau na Kalmar Allah maimakon su dogara ga fassarar wani. Ya kashe masa ransa.

A cikin 'yan shekaru kafan wani dalibin Littafi Mai Tsarki Jan Hus ya haifi wasu da suka fi dukan koyarwar da ba su da tushe daga Littafi Mai Tsarki. Ya tsira ne kawai a cikin yan kayyadaddun shekaru da Cocin Katolika ta dauke shi a matsayin dan bidi'a, an kore shi, Majalisar Constance ta hukunta shi kuma ta kone shi a kan gungumen azaba a 1415.

An tsananta wa wadannan mutane da wasu domin sun yi gaba gadi sun ba da gaskiya ga Littafi Mai Tsarki maimakon koyarwa da ayyukan 'yan Adam. Amma tsanantawa ba sabon abu ba ce ta fara da Yahudawa, da sarakunan Roma suka tsananta kuma Cocin Roman Katolika suka ci gaba da yi, wadanda suka kashe dubbai don mallakar ko karanta Kalmar Allah kawai. Zalunci ba zai gushe ba. Akwai a yau ta nau'i-nau'i daban-daban - ba'a, cutar da jiki, lalata dukiya har ma da mutuwa.

A cikin kasa da shekaru hamsin daga mutuwar Hus, jaridar Guttenberg ta sa Littafi Mai Tsarki ya fi dacewa. Yayin da Littafi Mai-Tsarki ya samu, mutane da yawa sun fara tambayar koyarwar, ayyuka da fassarorin da suka yi yawa a lokacin. Tashin kirar sake fasalin da kuma komawa ga Littafi Mai-Tsarki yana ci gaba da ruruwa har tsawon wasu shekaru hamsin. Amma a cikin 1517 Martin Luther ya kunna wuta lokacin da ya buga littafinsa na 95 a kofar a Cocin All Saints a Wittenberg. Ba da daƙewa ba Zwingli da wasu suka bi Luther wajen yin Allah wadai da koyarwa, ayyuka da fassarorin da ba na ilimi ba. Sun bukaci gyara. Amma garambawul bai yiyuwa ba kuma da yawa wadanda suka yi hamayya da shugabannin cocin Katolika sun rasa rayukansu.

Ba da daƙewa ba wasu suka kammala cewa idan ba a iya gyara cocinsu [Katolika] ba, to lokaci ya yi da za a yi watsi da ita. Wannan ya haifar da kafa sabbin umarni na addini bisa koyarwa da ayyuka na maza kamar Martin Luther, John Calvin da John Wesley don suna uku daga cikin fitattun. Mabiyan su sun samo asali ne daga fahimtarsu ma'auni, sun tsara shi a rubuce kuma suna bukatar duk mabiyansu su bi kuma su bi akidarsu.

Wadanda suke kofarin gyara Cocin Katolika sun mai da hankali ga canza ƙungiyar. Wasu sun mai da hankali ga koyarwar wadanda suke kofarin gyara Cocin Katolika. Babu wata ƙungiya da ta fahimci cewa mutum ne matsalar da ke bukatar tambaya "Me zan yi in koma ga Allah?" Wannan tambaya ita ce tambayar da take fuskantar Bani Isra'ila a duk lokacin da suka warware alkawarin da suka yi da Allah, suka kuma bi ayyukan da suke kewaye da su.

Mutum yana bukatar ya koma ga Allah, ya kawar da dukan ayyukan waje kuma ya koma ga koyarwar Allah ta amfani da Littafi Mai Tsarki kawai. Allah ya riga ya kafa Ikilisiyarsa kuma yana saka dukan wadanda suka sa bangaskiya, dogara da biyayya ga Yesu, Kristi, Dansa kaunataccen.

Wasu Koyarwa Masu Rigima na Iyayen "Church"

1. Hadin kai tsakanin masu bi na iya faruwa ne kawai daga ikon koyarwa ɗaya - majalisun Episcopal - tsarin Papatoma.
2. "Church" da ke aiki ta wurin Bishop na Roma yana da iko a kan dukan Kiristoci - an kafa matsayi na coci
3. Kada a yi wani abu ba tare da amincewar Bishop ba.
4. Bikin ranaku na musamman kamar Easter.
5. Matsayin firist a matsayin na musamman na masu shiga tsakani a madadin Bishop - maye gurbin Kristi.
6. Ci gaban Sacraments - wasu koyarwar Kristi sun fi wasu mahimmanci.
7. An kirƙira ɗaya-episcopate inda aka naɗa Bishops daga sarkar da ba ta karye ba daga manzanni zuwa Bishop na yanzu, Papatoma, wanda ya dauki taken da aka bai wa sarakuna, Pontificus Maximus.
8. Canje-canje a aikace da nau'in baftisma:
 - a. Yara sun yi baftisma tare da iyaye suna shaida musu
 - b. Madadin zubewa don nutsewa
 - c. Ana bukatar takamaiman kalmomi don yin baftisma don yin tasiri.
9. An kira majalisa ta Episcopal don kafa koyaswa ɗaya karbuwa.
10. Hadaddɛn al'adar falsafar Girkanci tare da koyaswar Kirista
11. 'Yan Adam rayukan Allah ne da suka makale a duniya ta zahiri da Allah ajizai ya halitta.
12. Karɓar ilimin kai tsaye fiye da Bishara. [Montaniya]
13. Kurwa tana wucewa ta mataƙai dabam-dabam kafin zama cikin jiki a matsayin mutum kuma bayan mutuwa ta isa ga Allah.

14. Kafa dokoki don tantance koyaswar Littafi Mai Tsarki:
Abin da ba a yarda da shi ba a nassi haramun ne

Akasin haka

Abin da nassi bai hana shi ba yana halatta

15. Kafa Dokar Bangaskiya inda koyarwar iko da aka bayar a cikin Cocin Katolika da nassi suna dɔaukar nauyin daidai.
16. Calvin ya daidaita wasu imanin Augustine don tauhidinsa
- Mulkin Allah
 - Gabaɗayan lalacewar dɓan adam
 - Zabe mara sharadi
 - Kaffara mai iyaka
 - Alheri mara jurewa
 - Dagewar waliyyai

Koyarwar da Ayyukan da Malaman Katolika suka dɔauka suna cin zarafi

- Wycliffe
 - Cocin ya mallaki mafi yawan kadarorin a Ingila
 - Limamai ba komai ba ne illa fasikanci
 - Paparoma ta zato na iko. Paparoma ba shine shugaban Ikilisiya ba, Kristi ne.
 - Karin umarni da yawa na shugabanni a matsayin dattawa da diakoni kadai a cikin cocin Littafi Mai-Tsarki
 - Rukunan transubstantiation
 - Talakawa masu zaman kansu
 - Matsanancin kwayar cuta
 - Purgatory
 - Sayar da ofisoshin coci
 - Firist ne kadai zai iya mallaka kuma ya karanta Littafi Mai Tsarki
 - Talakawa ba zai iya mallaka ko karanta Littafi Mai Tsarki ba
- Luther
 - Sale of indulgencies [sayar da hakkin yin zunubi ko biya ga gatan zunubi]
 - Purgatory
 - Rukunan transubstantiation
 - Bauta wa waliyyai
 - Sacraments
 - Paparoma ko Coci ba su zama iko na karshe ga Kirista ba
- Zwingli
 - Shiga coci a cikin gwamnati
 - Azumi lokacin rance
 - Amfani da hotuna (Gumaka) a cikin matakan ibada
 - Cin hanci da rashawa a cikin tsarin majami'u
 - Haramcin aure a wurin malamai

Wasu Koyarwa da ayyukan 'Yan Gyara

- Wycliffe
 - Kristi shine shugaban Ikilisiya
 - Dole ne Shugabannin Ikilisiya su zama mazan kirki - ba sayan matsayi ba
 - Littafi Mai Tsarki iko ne kawai ga mutum - ba Cocin Katolika ba
 - Umarni biyu ne kawai na shugabannin Ikilisiya - dattawa da dattawa
- Luther
 - Littafi Mai Tsarki kadai shine iko na karshe ga Kirista

